

ВІСНИК ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ:

інформаційний бюлетень

ВИПУСК 8/2022

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Повномасштабне вторгнення російських військ в Україну перекреслило багато наших планів на цей рік, вмить докорінно змінило життя кожного з нас і розділило його навпіл: «до 24 лютого» і «після». У відповідь агресору стало єднання всього нашого народу, хоча ворог був впевнений, що війною він роз'єднає Україну, але навпаки він нас об'єднав. Мирне населення показує ворогу, що він прийшов не туди, де його чекають. І одночасно весь світ побачив, що Україна – це не та країна, яка може стати на коліна. Не випадково в нашому національному гімні є такі дуже сильні слова, які розуміє кожен українець «Душу й тіло ми положим за нашу свободу, і покажем, що ми браття козацького роду». Ці слова відповідають дійсності – ми готові віддати своє життя, аби наш народ жив у вільній незалежній державі, щоб тут не було жодного «руського міра» та тих ідеологічних утисків, в якому цей «мір» звик жити.

З перших днів війни всі публічні бібліотеки Дніпропетровщини стали активними учасниками інформаційного фронту, нашими професійними та життєвими пріоритетами стала життєва необхідність боротьби з фейками та дезінформацією. В сучасному світі свобода слова, яка вважається вищою цінністю демократичного суспільства, стараннями архітекторів інформаційних воєн (до числа яких належить і росія) перетворюється на грізну зброю ворожих впливів – інформаційну зброю. Поширеним засобом використання інформації з метою цілеспрямованого впливу на свідомість людей та соціуму є пропаганда. Найбільш небезпечною складовою частиною пропаганди є інформаційно-психологічний вплив. Результат цього багаторічного впливу ми зараз спостерігаємо в свідомості переважної більшості росіян, який безперечно викликав в їх свідомості негативні зрушення, остаточне нівелювання життєвих цінностей, орієнтирів, світогляду. Навчені жити без совісті, честі й без

правил, з оскаженілою злобою армія безумців градами, ракетами безупинно б'є по містах, лупить ракетами та снарядами по житлових кварталах, аеродромах, закладах освіти і культури, сіє смерть, руїну, розпач.

Таким чином, володіння в сучасних умовах ефективною інформаційною зброєю і засобами захисту від неї є одним із пріоритетних напрямів забезпечення національної безпеки в інформаційній сфері. У цьому сенсі слід визнати вчасними і необхідними Рекомендації Міністерства культури та інформаційної політики України щодо

обмеження ворожого контенту в інтересах власної безпеки та вилучення з бібліотек видань, автори яких підтримують війну в Україні. До такого контенту в умовах повномасштабної війни належить книжкова продукція, видана в російських видавництвах.

Варто відзначити, що бібліотеки області у цей трагічний та тривожний період історії нашої держави вмילו налагодили роботу по інформаційному забезпеченню користувачів, активізували роботу з популяризації української книги та видатних діячів України. Не пройшла повз увагу бібліотекарів і робота з переселенцями та тимчасово переміщеними особами, організуються цикли навчань по наданню першої домедичної допомоги, спрямовуються зусилля на проведення різноманітних заходів, зорієнтованих на психологічну та емоційну підтримку жителів громад. Кожен бібліотекар вносить свою частку праці в наближення перемоги і крім своєї основної бібліотечної роботи долучається і до волонтерської діяльності. Адже ми впевнені, що ворог без сумніву зазнає поразки, а ми обов'язково перемаємо. Слава Україні!!!

***Н.М. Тітова, директор Дніпропетровської
обласної універсальної наукової бібліотеки ім.
Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія,
голова Дніпропетровської бібліотечної асоціації,
заслужений працівник культури України***

ПУБЛІЧНІ БІБЛІОТЕКИ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ В ЦИФРАХ. РІК 2021

Кількість бібліотек – 1 757

Спеціальних і спеціалізованих – 1 114
профспілкових – 16
науково-технічних – 30
вищих навчальних закладів – 90
шкільних – 870
інших – 108

Публічних бібліотек системи Міністерства культури та інформаційної політики – 643

у т. ч.
КЗК «Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія»
КЗК «Дніпропетровська обласна бібліотека для молоді ім. М. Светлова»
КЗК «Дніпропетровська обласна бібліотека для дітей»

Кількість ЦБС – 16

кількість бібліотек, об'єднаних у ЦБС – 182
кількість бібліотек, які не входять до складу ЦБС – 458
з тих, які входять до ОТГ – 640

Бібліотек – 640

у т.ч.:
центральних для дорослих – 22
центральних для дітей – 18
у сільській місцевості – 446

Загальна площа приміщень – 92 965 м²

Обладнані пандусом – 141

Загальний фонд документів – 11 576 758 прим. видань

у т. ч.
у публічних бібліотеках ТГ – 8 361 023 прим. видань
у сільських бібліотеках – 2 412 573 прим. видань

- Користувачів – 630 827 чол.
- Відвідувань – 4 038 327 чол.
- Документовидачі – 11 797 226 прим. видань
- Комп'ютеризовано бібліотек – 426
- Мають доступ до мережі «Інтернет» – 344
- Мають електронну пошту – 352
- Мають доступ до зони Wi-Fi – 267
- Мають електронний каталог – 39

Бібліотечний персонал

Усього бібліотечних фахівців – 1 400 чол.
зі спеціальною бібліотечною освітою – 752 чол.

БІБЛІОТЕКИ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОУНБ ІМ. ПЕРВОУЧИТЕЛІВ СЛОВ'ЯНСЬКИХ КИРИЛА І МЕФОДІЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Під час війни надзвичайно важливим стало єднання всіх для боротьби з ворогом. Сьогодні кожен з нас часткою своєї праці наближає день перемоги. Ми, бібліотекарі, тримаємо інформаційний фронт. Дніпропетровська ОУНБ ні на день не припиняла забезпечення широкого загалу читачів бібліотеки та публічних бібліотек області достовірною інформацією в соціальній мережі та на вебсайті бібліотеки (www.libr.dp.ua). У березні була відновлена робота всіх структурних підрозділів, які долучилися до обслуговування читачів, формування колекцій документів «Військова хроніка» для майбутньої Національної цифрової бібліотеки України та електронної бібліотеки «Дніпропетровщина в період російсько-української війни»

З перших днів воєнного стану за ініціативою управління з питань гуманітарної, соціально-культурної сфери та освіти обласної ради на базі бібліотеки двічі на тиждень проводяться онлайн тренінги по наданню першої домедичної допомоги, які ведуть висококваліфіковані медичні працівники. Близько 1700 учасників взяли участь у цих тренінгах, серед них – широке коло представників територіальних громад, установ і закладів області. Переглянути відеозапис цих тренінгів можна також і на сайті бібліотеки.

Зважаючи на те, що відділи обслуговування знаходяться в трьох приміщеннях різних районів міста (Центральному, Соборному та Амур-Нижньодніпровському) бібліотека організовує роботу з переселенцями та внутрішньо переміщеними особами, які проживають поряд. Серед проведених заходів, які потребує зазначена аудиторія – це тренінги та онлайн лекції з надання психологічної підтримки, емоційна розрядка за допомогою бібліотерапії (читання), перегляд кінофільмів, робота з дитячою аудиторією. Окремі співробітниці займається волонтерською роботою – плетуть маскувальні

сітки та печуть пиріжки для територіальної оборони міста.

Не всі, рятуючи власне життя, взяли із собою ноутбук, не говорячи вже про комп'ютер. Всім цим можна безкоштовно скористатись в бібліотеці, також можна зробити копію необхідних документів, отримати комфортне та зручне місце для дистанційної роботи, відвідати курси з англійської мови. За потреби спеціалісти бібліотеки проведуть уроки медіаграмотності.

Скориставшись нашим сайтом, кожен має можливість, навіть не приходячи в бібліотеку, знайти велику кількість цікавих і актуальних на сьогодні матеріалів, серед яких, наприклад, посилання на перелік сайтів, скориставшись якими ви можете прослухати безплатно аудіокниги; полистати сторінки рідкісних видань в електронній бібліотеці; познайомитись зі скарбами книгосховища, з родзинками ріднокраю на порталі «ДніпроКультура» та ін. Також з метою зосередження уваги на популяризації знань про Україну, її народ, його історію, традиції та культуру, демографічний, економічний, соціальний, освітній, науковий потенціал, здобутки української нації, її місце у світовому цивілізаційному розвитку бібліотека на вимогу часу в травні відкриває на сайті новий розділ «Україніка».

Надія Тімова,
директор КЗК «Дніпропетровська ОУНБ
ім. Первоучителів слов'янських Кирила і
Мефодія

«ІНІЦІАТИВА. ІДЕЯ. ПЕРЕМОГА» — ВОЛОНТЕРСЬКИЙ ЦЕНТР ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДІ ІМ. М. СВЕТЛОВА

«Ініціатива. Ідея. Перемога» – саме таку назву обрала для волонтерського центру нашої бібліотеки її невтомна директорка Ольга Леонідівна Матюхіна. Під таким гаслом 25 лютого 2022 року, на другий день повномасштабного російського вторгнення в Україну, розпочав свою роботу і продовжує працювати наш волонтерський центр.

Про волонтерський рух в Україні сьогодні з захопленням говорять у багатьох країнах світу, називаючи це явище унікальним. У надзвичайно складний період саме цей рух об'єднав суспільство, створив дієву структуру громадських організацій, груп людей, готових взяти на себе вирішення найбільш нагальних і болючих проблем держави.

25 лютого 2022 р. бібліотека відчинила свої двері для волонтерів, охочих брати участь у виробництві марлевих тампонів для медичних установ, що лікують поранених бійців та надала приміщення для збору медикаментів. Співробітники бібліотеки усіляко допомагали волонтерам, було встановлене цілодобове чергування бібліотекарів у приміщенні задля організації роботи та безпеки. При цьому ні на мить не припинялась наша бібліотечна справа! Також у приміщенні бібліотеки проводився збір одягу та засобів гігієни для вимушених переселенців.

Надалі, коли потреба у марлевих тампонах суттєво зменшилась, волонтерський центр дещо змінив види і напрямки діяльності. Волонтерський рух бібліотеки очолила завідувачка відділу мистецтв Тетяна Пар-

шина. Вона запросила жіночок-швачок, які тепер у приміщенні відділу займаються виготовленням рукавиць для риття окопів на лінії фронту. Бібліотека мала неробочу стареньку швейну машинку, яку власними силами відремонтували і були дуже вдячні волонтерці І. Прокуратовій за подаровану ножну машинку «Чайка-3». Рукавиці шийються з джинсової тканини, ми вдячні усім небайдужим містянам, що приносять до бібліотеки вживані джинси!

Наш Центр співпрацює з іншими волонтерськими центрами Дніпра, області та України:

(Еко-клуб «Рівне», Екодія, Зелений світ, Арніка-проект «Чисте повітря для України», ГО «Пошук зниклих дітей», ГО «Самодопомога підприємців» тощо).

Ми приймаємо гуманітарну допомогу для шпиталю та військових на передовій, вимушених переселенців. Отримали від благодійників засоби гігієни (зубну пасту, щітки, станки для гоління, креми для гоління та після гоління, шампуні, гелі для душу, мило), ліки, перев'язувальні матеріали, памперси, антисептики, шприци та системи, бойові аптечки для воїнів на фронт. Для поранених бійців, що лікуються у військовому шпиталі, ми одержали одягу, взуття. Саксаганська ОТГ передала нам для госпіталю антибіотик «Levofloxacin». На особисті кошти співробітників бібліотеки було придбано пральний порошок для хірургічного відділення військового шпиталю та тактичні окуляри для бійця! Спільно з храмом УПЦ волонтерський центр бібліотеки

організував годування для 60 поранених, які проходять лікування у Дніпровській клінічній лікарні № 7, а спільно з організацією «Пошук зниклих дітей» забезпечив постільною білизною, подушками, засобами гігієни хірургічне відділення цієї лікарні. Щотижня працівники бібліотеки відвідують поранених у військовому шпиталі та лікарнях міста.

Іншим, не менш важливим напрямком волонтерства бібліотеки стала робота з вимушеними переселенцями переважно зі Сходу країни, з регіону інтенсивних бойових дій. Працівники бібліотеки декілька

разів на тиждень відвідують два шелтери, де мешкають переселенці. Проводяться цікаві лекції, спрямовані на популяризацію читання, патріотичне виховання молоді, цікаві віртуальні та пішохідні екскурсії містом. Молодим матусям з дітками дуже подобаються майстер-класи з виготовлення української патріотичної символіки, а підлітки та молодь у захваті від нашої ігротеки!

Дякуємо усім волонтерам за моральний і фізичний вклад у нашу спільну Перемогу, дуже радіємо, що чимало з них вже стали членами нашого колективу і залюбки приходять кожного дня до бібліотеки! Вистоїмо разом! Слава Україні!

Тетяна Паршина,
завідувач відділу мистецтв,

Галина Гаращенко,
бібліотекар I категорії

КЗ «Дніпропетровська обласна
бібліотека для молоді ім. М. Свєтлова»

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

У перші дні війни працівники Дніпропетровської обласної бібліотеки для дітей провели заходи задля збереження матеріально-технічної бази бібліотеки, забезпечили роботу працівників в умовах повітряної загрози, що надало змогу продовжувати основні бібліотечні процеси: підтримувати роботу мережевих ресурсів, надавати онлайн-послуги.

Кожен свій день бібліотекарі розпочинали з перегуку у чатах, адже колеги, налякані новою реальністю, почали з родинами виїздити за межі України. Значний відсоток бібліотекарів, хто мав доступ до Інтернету, з першого дня включилися в активний спротив на інформаційному фронті. Окрім публікацій на сторінках бібліотек важливої в умовах воєнного стану інформації, намагалися доносити світові правду про ті жахіття, які чинять російські агресори на українській землі, в українських містах, публікуючи коментарі та світлини під постами телеграм каналів, в особистих повідомленнях.

Бібліотекарі організували та провели роботи з укріплення віконних вітрин клейкою стрічкою, забезпечили надійне збереження цінної частини книжкового фонду бібліотек.

На сайті бібліотеки надавалась інформація

на допомогу інформаційному протистоянню у війні, психологічна підтримка дітям та батькам. В соціальних мережах проводилося щоденне інформування користувачів з важливих питань життєдіяльності міста.

Особливе значення в реаліях сьогодення має вміння надати першу медичну допомогу. Бібліотекарі Дніпропетровської обласної бібліотеки для дітей пройшли курси з надання першої домедичної допомоги. Навчилися робити штучне дихання, накладати джгути та ін.

Співробітники бібліотеки пройшли тренінги з «Інформаційної та кібербезпеки», підвищили свій рівень медіаграмотності, освоїли інструменти, які допоможуть відрізнити об'єктивну інформацію від пропаганди, інформаційного сміття. Адже медіаграмотність запорука того, що ми виграємо інформаційну війну.

Фахівці бібліотеки стали волонтерами: збирали теплі речі, ковдри, засоби особистої гігієни, ліки для вимушених переселенців.

Окрім основної діяльності, бібліотекарі разом із колегами з ЦНТБ організували плетіння маскувальних сіток для військових.

Чимало вимушених переселенців залишилися у Дніпровській громаді. За час війни

читачами бібліотеки стали біля 500 вимушених переселенців.

Все частіше люди, які приїхали до нашого міста з дітками, просили залишити їх у бібліотеці, поки батьки розв'язували питання з оформленням документів як внутрішньо переміщених осіб та отриманням гуманітарної допомоги. В той час бібліотекарі проводили з ними різні активності: майстер-класи, театралізовані вистави, ігротеки тощо.

У нас відкриті всі читальні зали, всі абонементи, є комп'ютери, Wi-Fi-зона. Вся техніка підключена до інтернету. Ми пропонували під час дистанційного навчання і дітям, і студентам приходити до нас вчитися, здобувати знання. Найбільш актуально це було для дітей-переселенців з областей України, де ведуться активні бойові дії. Не всі, рятуючи власне життя, взяли із собою комп'ютер чи ноутбук.

Бібліотека організувала збір книжок та іграшок для дітей-переселенців.

Як зняти стрес і заспокоїтися в цей важкий час для нашої країни? Як замінити негативні почуття позитивними? Як знайти потрібні слова, щоб заспокоїти власну дитину, чим її зайняти? На ці питання дасть відповіді бібліотечний психолог, яка надає безплатні консультації в бібліотеці.

З квітня місяця відновили свою роботу бібліотечні клуби: родинний клуб «Моє серденько», клуб гармонійного розвитку «Білий лелека», музична вітальня «Музика і ти», дитячий літературний кіноклуб «Книга + кіно».

В бібліотеці проходила акція «Подаруй оберіг захисникам та захисницям України». Побажання українським військовим як найшвидше повернутися додому з перемогою, любов'ю до України та бажанням жити у мирі. Моральна підтримка українським воїнам за-

раз потрібна не менше, ніж речі першої потреби.

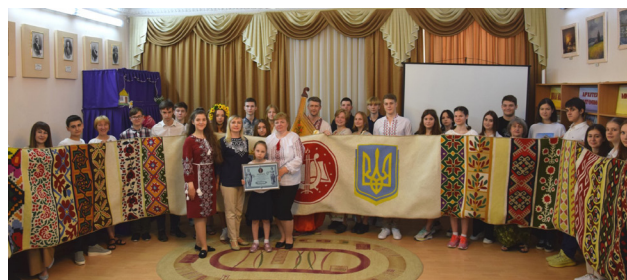
Разом з Марією Дружко бібліотека розпочала новий онлайн проєкт «Мовонька» для вимушених переселенців зі сходу країни.

«Читаймо – і перемагаймо!». Під таким гаслом бібліотека працює в період війни, запрошуючи своїх читачів до бібліотеки. Тут можна почитати, пограти, поспілкуватись, забути про власні негаразди та покращити настроїв, хоч на деякий час. Також для маленьких читачів проходять голосні читання, майстер-класи, лялькові вистави, масові заходи.

24 березня на платформі ZOOM відбулось онлайн-відкриття ТИЖНЯ ДИТЯЧОГО ЧИТАННЯ. Юних читачів Дніпропетровщини привітали письменники з України та зарубіжжя: Галина Вдовиченко (Львів), Марія Дружко (Кам'янське), Еліна Заржицька (Дніпро), Олена Лань (Прага, Чехія), Олена Ляшенко (Кам'янське), Віра Марущак (Миколаїв). До нас приєдналися 100 читачів: дітей, вчителів, бібліотекарів області.

«Великдень іде, свято у душі несе» – під таким гаслом відбувся захід для маленьких читачів та їх батьків. Великдень – свято перемоги світла над темрявою, свято миру, добра та найкращих сподівань. В очікуванні цього дня маленькі читачі з великим завзяттям виставили чудову 3D іграшку «Зайчик-пострибайчик», послушали казочку Л. Храпливої «Великодні пригоди», переглянули разом з батьками лялькову виставу.

У Міжнародний день захисту дітей наша бібліотека долучилась до Всеукраїнської естафети «Нас єднає рушник-рекордсмен». Під час святкового заходу «Ми

– діти твої, Україно!» було презентовано унікальний «Рушник єдності», внесений до Національного реєстру рекордів України як найдовший рушник, виготовлений технікою фелтинг з використанням орнаментальної символіки 22-х етнографічних груп України. Він створений студентами та викладачами Фахового коледжу культури і мистецтв м. Калуш Івано-Франківської області. Рушник було передано для експонування в Івано-Франківську обласну бібліотеку для дітей. Потім він прибув у столицю до Національної бібліотеки України для дітей, звідки рушникову естафету прийняли: Запорізька обласна бібліотека для дітей «Юний читач», Полтавська обласна бібліотека для дітей ім. П. Мирного, а потім і Дніпропетровська обласна бібліотека для дітей. Фахівці бібліотеки влаштували справжнє свято, до якого долучилися учасниці вокально-інструментального дуету «Folk blondes» (студенти Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки), читачі-учні СШ № 67, діти-переселенці. Учасники свята мали змогу побачити привітання від Національної бібліотеки України для дітей.

В цей же день, мешканці міста на власні очі побачили цей витвір мистецтва біля Дніпропетровського національного історичного музею ім. Д. І. Яворницького, де фахівці бібліотеки, під час програми до «Дня дітей у музеї для дітлахів та дорослих», також урочисто презентували РУШНИК ЄДНОСТІ. До розгортання рушника приєдналися студенти Дніпропетровського фахового мистецько-художнього коледжу культури.

До Дня Конституції України в бібліотеці пройшов захід, на який завітали дітки, які вимушено покинули свої домівки через війну. Маленькі читачі більше дізнались про Конституцію України, бо якщо ми хочемо жити у гарній державі то повинні знати, поважати свої права та закони, не забувати своїх обов'язків. Родзинкою заходу стало виготов-

лення усіма присутніми патріотичної листівки «Добро у долоньках». А потім, кожна дитина, тримаючи у своїх рученятах листівочку, загадала своє бажання: і це бажання миру, спокою і щасливого дитинства в Україні.

Спільна ініціатива бібліотеки та літературного об'єднання VivArt - це літній онлайн табір, літературний марафон для розвитку творчих навичок, що відбувся цього літа на літпорталі Arkush. За 6 тижнів учасники марафону натренували креативність, поспілкувалися із групою однодумців і просто отримали задоволення від процесу.

Відбулися:

- Творчі зустрічі в режимі онлайн на платформі ZOOM;
- Літературні і психологічні ігри;
- Креативні завдання кожного тижня;
- Робота над власними текстами;

За підсумками марафону кожний учасник отримав власну публікацію на українському літпорталі Arkush у спеціальному розділі Літній VivArt 22.

Попри воєнний час, обласна бібліотека для дітей продовжує свою роботу як методичного центру з питань обслуговування дітей, постійно надає консультативну та практичну допомогу бібліотекам і закладам, що обслуговують дітей та займаються їх вихованням і навчанням.

В травні 2022 р. в Дніпропетровській обласній бібліотеці для дітей пройшов круглий стіл «Дитяча література, яка народжується під час війни» для письменників, журналістів, вчителів, бібліотекарів міста. На заході були присутні: Еліна Заржицька – «золота письменниця України», журналістка, громадська діячка, член Національної спілки письменників України, Національної спілки журналістів України; Надія Антоненко – редактор Дніпропетровської обласної педагогічної газети «Джерело»; Валентина Пустова – письменниця, вчитель, яка пре-

зентувала свою книгу «Христинка і дракончик»; Олена Швець-Васіна – поетеса, журналіст міжнародного часопису «Бористен», композитор, член Міжрегіональної спілки письменників України, Конгресу літераторів України; Марія Дружко – поетеса та прозаїкня, культурна і громадська діячка, видавчиня і літературний консультант, членкиня Національної спілки письменників України та Національної спілки журналістів України; Євгенія Яворська – прозаїкня, членкиня Національної спілки письменників України.

За круглим столом обговорювали, що існують різні думки стосовно того, ніби книжки у війну не на часі. Та й через постійні обстріли багато видавництв та друкарень призупинили роботу. Команда видавництва «Дружко» впевнена: книжки завжди на часі! Особливо, якщо підтримують наше, українське.

Презентували книжку Валентини Пустової «Христинка і дракончик», видану уже за час гарячої фази російсько-української війни. Книжка про цікавий світ українських народних звичаїв та родинних традицій.

У травні 2022 р. фахівці Дніпропетровської обласної бібліотеки для дітей приєдналися до проведення курсів підвищення кваліфікації працівників сільських бібліотек територіальних громад області на платформі ZOOM, спільно з фахівцями ДООУНБ ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія.

З доповіддю «Формула успіху бібліотеки в інформаційному суспільстві» виступила заступник директора бібліотеки Тетяна Дороніна, консультацію «Бібліотеки і діти в культурному середовищі громади» надала завідувач відділу удосконалення методики бібліотечної роботи з дітьми Наталія Резніченко, про «Діапазон бібліографічних ідей і технологій в системі сервісної діяльності бібліотеки» розповіла завідувач відділу довідково – бібліографічного та

інформаційного обслуговування Любов Тараненко, консультацію «Громада-бібліотека - діти: творче читання, активне зростання» надала завідувач відділу обслуговування дітей середнього та старшого шкільного віку Тетяна Желізняк.

В червні 2022 року, на платформі ZOOM, пройшли двотижневі курси підвищення кваліфікації працівників бібліотек для дітей. Всі фахівці закладу надали колегам змістовні консультації, провели майстер-класи, організували зустрічі із письменниками Дніпропетровщини. Дуже сподобались колегам виступи запрошених фахівців – Валентини Галацької, Тетяни Попович, Олексія Погрібняка.

Також в червні директор закладу Ольга Прокопович-Ткаченко була запрошена на обласний інформаційно-навчальний онлайн семінар «Публічні бібліотеки Дніпропетровщини в умовах воєнного стану», організований ОУНБ ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія. Під час свого виступу Ольга Олегівна надала важливі та корисні поради колегам, щодо актуалізації бібліотечних фондів для дітей у зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України.

Бібліотека сьогодні – це місце безпеки та турботи, де кожен, хто потребує отримає доступ до інформації, до Інтернету, психологічну підтримку.

Бібліотека працює і робить все можливе, аби підтримати кожного читача, організувати його дозвілля. Великий внесок і самих читачів, які беруть участь у патріотичних флешмобах, поетичних марафонах та інших заходах. Така підтримка наших захисників сприяє піднесенню їх бойового духу та наближає нас до Перемоги!

Тетяна Дороніна,
заступник директора
Дніпропетровської
обласної бібліотеки для дітей

КАЛЕЙДОСКОП ДОСВІДУ ГРОМАД

НІКОПОЛЬСЬКА МІСЬКА ТГ (НІКОПОЛЬСЬКИЙ РАЙОН)

З перших днів війни усі нікопольські бібліотеки, працюючи в штатному режимі, стали осередками волонтерської діяльності. Бібліотекарі, читачі та небайдужі мешканці міста плели маскувальні сітки (сплетено більш як 40 штук тільки в ЦБ), теплі шкарпетки та напіврукавички для захисників. Бібліотекарі філії №6 шили подушки й наволочки, продовжують шити чоловічу білизну (вже пошито понад 400 шт.), допомагали в організації та виготовленні розпізнавальних стрічок для тероборони (150 шт.) та наколінників (75 шт.). Деякі колеги здавали кров для поранених бійців. Бібліотекарі пожертвували на ЗСУ більш як 40 тис. грн особистих коштів (в тому числі через Є-підтримку). Активно допомагають збирати речі для ВПО. Було організовано благодійні акції зі збору коштів для ЗСУ: «З Україною в серці», «Збери макулатуру та ПЕТ кришки! Підтримай армію!» (за тиждень здано макулатури та кришечок на суму 783 грн), «Збери Великодній кошик воїну» та «Великодній ярмарок». Усі ці заходи висвітлюються місцевими інтернет-виданнями, а на сторінках бібліотек в соціальних мережах під гештегом «#кожен_робить_те_що_в_його_силах».

16 квітня в Центральній міській бібліотеці на Шевченка, 180 відбулась благодійна акція «Великодній ярмарок» (на 52 день війни), який об'єднав небайдужих людей міста. Це один із заходів, які бібліотекарі Нікополя про-

вели з метою фінансової підтримки наших захисників. На ярмарку були представлені картини місцевих художників, вироби наших майстрів, майстринь та талановитих початківців в цій справі, handmade від учнів ліцею «Гармонія», власноручні тканинні вироби бібліотекарів, книжки, подаровані читачами для ярмарку, а також різноманітні смаколики на вподобу дітям та кімнатні рослини. На ярмарку можна було придбати вироби декоративно-прикладного мистецтва, які виготовили майстри та майстрині бібліотечного Центру «Майстри Нікополя». Завдяки спільним зусиллям нікопольців, бібліотекарів і майстрів, вдалось зібрати 13 500 грн, які передані через військового капелана на потреби військових. А на додаток – зібрані смаколики, засоби гігієни, ліки, виготовлені дітьми вітальні листівки й розписані пряники завдяки організованій акції «Збери Великодній кошик воїну». Діти малювали мирну Україну, виробляли самотужки вітальні листівки воїнам ЗСУ та брали участь в майстер-класах з розпису пряників та плетіння браслетів. Речі, що залишились, будуть продаватися ще протягом тижня в холі Центральної бібліотеки, а смаколики вже поїхали на передову до наших Захисників у Великодньому кошику.

Впродовж березня в Центральній бібліотеці та філіях (№№ 2,3,9) фахівцями КНП «Нікопольський центр первинної медико-санітарної допомоги» Нікопольської міської ради та представниками Червоного хреста для громади міста проводилися заняття з надання першої медичної допомоги. Під час повітряної тривоги навчання продовжували проводити в укриттях.

Чітко розуміючи, що бібліотеки – це мультифункціональні осередки громади, методичним відділом було скорегова-

но роботу підрозділів ЦБС відповідно до ситуації. Найголовнішим напрямом визначено інформаційний. У своїх публікаціях в соціальних мережах бібліотекарі використовують тільки офіційні джерела. Інформація подається та, що може бути корисною для громади міста та внутрішньо переміщених осіб: адреси бомбосховищ та укриттів у м. Нікополі, телефони гарячих ліній та міських служб, адреси волонтерських пунктів, графіки руху міського та приміського транспорту, евакуаційних поїздів тощо.

Заплановані інформаційно-просвітницькі та популяризаційні матеріали бібліотеки Нікопольської ЦБС продовжили публікувати на своїх сторінках в соціальних мережах.

Не залишилась поза увагою й книга! Віртуальні виставки книг, онлайн огляди, публікації, що присвячені українським письменникам – все це допомагає нашим користувачам відчувати себе в русі. Наприклад, відео відгуки про прочитані книги публікувала дитяча бібліотека-філія №4 в своєму фейсбук-проєкті «Бук враження». Відгук їх читача на книгу Андрія Кокотюхи «Таємниця зміїної голови» у рубриці #рятівнакнига опублікувала Національна бібліотека України для дітей.

(https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=2569615343170743&id=353987028066930)

Бібліотеки Нікопольської ЦБС продовжили знайомити читачів з творчістю письменників в межах регіонального проєкту-2022 «Письменники, короновані словом» регіональної

кампанії «Читаємо разом». Відеопрезентації авторів та книг представлено на сторінках бібліотек у соціальних мережах.

Бібліотекарі Нікопольської міської ЦБС та користувачі активно долучилися до загальнонаціональної акції «Шевченко закликає, Україна перемагає!». Відео з декламуванням творів Великого Кобзаря публікувалися в соцмережах під гештегом «#Шевченко_закликає_Україна_перемагає».

Активну роботу проведено й до Всеукраїнського тижня дитячого читання, який проходив під гаслом «Нація, що читає - непереможна». Наприклад, бібліорозваги «Великий книжковий бум» провели фахівці філії №4. Юні читачі разом з мамами відповідали на питання вікторини, складали «Казкове лото», пригадували алфавіт і розкладали книжки за їх назвою, грали у гру «Хто Я?» та «Веселі букви». І, звичайно ж, кожен обрав собі цікаву книжку.

Центральна дитяча бібліотека запропонувала своїм читачам можливості для психологічної підтримки: читання друкованих книг, аудіотвори в рубриці «Позитивні історії», буктрейлери та відеовікторини. А на міському сайті газети «Візит-Венал» представили підбірку книг «Дитяче читання під час війни» (<http://surl.li/btpfr>).

Фахівці філії №3 вирішили підіймати моральний дух українців тими засобами, які доступні у нинішній ситуації. Тож бібліотекарі створили на своєму YouTube-каналі відеопублікації: «10 величних жінок України» (<https://www.youtube.com/watch?v=uCoOI39zeSg>), «Про Чорнобаївку» (<https://www.youtube.com/channel/UC-FMjJQiltjbxK9ATtsCr8Q>). А також продовжують свій онлайн-проєкт «#БібліоНіка_поетична», публікуючи вірші нікопольських поетів, або пісні нікопольців у власному виконанні.

КАМ'ЯНСЬКА МІСЬКА ТГ (КАМ'ЯНСЬКИЙ РАЙОН)

В умовах воєнного стану, використовуючи свої знання, вміння та навички, публічні бібліотеки міста Кам'янського допомагають захисникам та цивільному населенню, надають безплатні послуги своїм відвідувачам, у тому числі й переселенцям.

З 27 лютого о 10.00 за адресою м. Кам'янське, пр. Тараса Шевченка, 16 (зелена зала юнацького відділу) провели 8-годинний курс з надання першої домедичної допомоги. Курс проводила партнерка бібліотеки Олена Мельник, сертифікований тренер Мальтійської служби допомоги.

Якщо з початку війни відвідуваність бібліотек значно зменшилась, то сьогодні вона зросла. Повернулись наші користувачі, а також активно йдуть в бібліотеки переселенці. У ЦБС працює Кам'янська бібліотечна волонтерська спільнота «Разом». Працівники всіх структурних підрозділів ЦБС активно займаються волонтерством: плетуть маскувальні сітки, в'яжуть теплі носки нашим воїнам, збирають гуманітарну допомогу воїнам і переселенцям, перераховують власні кошти на підтримку ЗСУ. Місцеві художниці, майстрині експонують на виставках-продажах в бібліотеках свої роботи. Частка коштів від продажу перераховується ЗСУ.

Центральна міська бібліотека запросила всіх кам'янчан до створення творчого колажу «Разом у майбутнє! Моя країна після Перемоги».

З 17 квітня, попри війну, відновив свою роботу хобі клуб творчих людей. Спочатку вчилися долати страхи та стреси. Валентина Кузіна, яка знається на цьому, допомагала іншим. Алла Гузовська та Віктор Куленко презентували свої колекції світлин, листівок пов'язаних з нашим містом. Наприкінці, за традицією, провели невеличкий аукціон.

Для всіх мешканців міста та переселенців проводяться перегляди кінострічок.

Робота бібліотек Кам'янського під час воєнного стану постійно висвітлювалась на сторінках соціальних мереж та бібліотечного блогу «Бібліопазли» <https://bibliopazlu.blogspot.com/>, сайт на період війни законсервований, зроблена резервна копія.

Починаючи з 25 лютого опубліковано 20 постів на блозі та понад 200 постів у соціальних мережах на сторінках структурних підрозділів ЦБС. Опубліковано 10 відеорепортажів про життя бібліотеки під час воєнного стану. Вся корисна інформація для переселенців публікується на сторінці у фейсбуці «Моє Кам'янське» <https://www.facebook.com/groups/169404653553191>. Матеріали публікуються за хештегами: #Військовий_щоденник_бібліотекаря (Починаючи з 25 лютого опубліковано понад 40 інформаційних матеріалів).

ЖОВТОВОДСЬКА МІСЬКА ТГ (КАМ'ЯНСЬКИЙ РАЙОН)

З 28 лютого до 10 березня працівники КЗК «Жовтоводська ЦБС» працювали в дистанційному режимі. Робота бібліотек була переведена в електронний формат. У цей час на сторінках бібліотек в соціальних мережах створювались плакати-мотиватори, відеоконтент з актуальною інформацією, для психологічного розвантаження та популяризації читання як дієвого засобу книготерапії, необхідного для зняття відчуття тривоги, стресу та страху під час війни. Також в цей час бібліотеки КЗК «Жовтоводська ЦБС» взяли участь у Всеукраїнській акції #ШевченкоЗакликаєУкраїнаПеремагає, запущеної до дня народження Тараса Григоровича Шевченка. В її рамках було презентовано: 11 плакатів. (Всі бібліотеки); 5 відео контентів; Буктрейлер «Читаємо разом Кобзаря» (Дитяча бібліотека); Мистецька мандрівка «Єднаймо душі словом і пензлем Кобзаря (Бібліотека – філія №1 для молоді).

Працівники бібліотек взяли активну участь у волонтерстві. Переважна більшість людей, що працюють в КЗК «Жовтоводська ЦБС», неодноразово перераховували кошти на рахунок ЗСУ, беруть участь в прибиранні і облаштуванні бомбосховищ, збирають і передають теплі речі та взуття для територіальної оборони, готують перев'язочні матеріали, збирають посуд для виготовлення тушонки для наших захисників, мішки для побудови блокпостів навкруги міста. 11 працівників постійно працювали в волонтерському центрі: плели маскувальні сітки й килимки.

З 10 березня всі бібліотеки відновили свою роботу по обслуговуванню читачів offline. Але робота у соціальних медіа не припинялась. З 10 березня по 15 квітня розміщено: 26 плакатів-мотиваторів; 24 відеоконтенти різної тематики; 10 поширень дописів про ресурси на допомогу психологічному розвантаженню та для зняття напруги;

Працівники відділу обслуговування центральної бібліотеки розробили декілька потрібних відео з актуальною інформацією та психологічними порадами:

- Психологічний айстопер «Тільки без паніки», який знайомить з психологічними порадами, що допоможуть зберегти спокій, і не панікувати. <https://www.facebook.com/biblioteka.zentralnaya.zhv/videos/286389226960148>
- Мультимедійний інформакцент «Інформаційна війна. Як протидіяти дезінформації та боротися з фейками», що знайомить з правилами, які допоможуть вистояти під час інформаційної атаки. <https://www.facebook.com/biblioteka.zentralnaya.zhv/videos/338634861561016>
- Мультимедійний навігатор «Що почитати під час війни: 15 ресурсів із безкоштовними книгами», який знайомить із сервісами, де викладені у вільний доступ електронні книжки. <https://www.facebook.com/biblioteka.zentralnaya.zhv/videos/3248366178819406>

У цей період часу до міста приїхало багато внутрішньо переміщених осіб. Працівники КЗК «Жовтоводська ЦБС» неодноразово збирали і передавали в центр допомоги вимушеним переселенцям одяг, взуття, посуд, матраци і постільну білизну, засоби гігієни, харчі, побутову техніку (телевізор), брали участь у розселенні людей. Вимушені переселенці записуються до бібліотек міста і стають читачами.

Також працівники ЦБС постійно перераховують кошти на рахунки волонтерських об'єднань міста для закупівлі і відправки одягу, амуніції, медикаментів, харчів та засобів гігієни військовим ЗСУ.

11 березня бібліотеки КЗК «Жовтоводська ЦБС» провели акцію «КнигоТерапія» для біженців, які знайшли притулок у нашому місті. В результаті було зібрано 74 книги для різних вікових груп та на різні смаки. Книги було передано в два пункти проживання біженців у нашому місті. Всі охочі змогли психологічно відпочити й заспокоїтись за читанням цікавих книг, зайняти дітей читанням та переглядом яскравих ілюстрацій.

Працівники КЗК «Жовтоводська ЦБС» провели соціально-просвітницьку акцію «Світломаскування зберігає життя!». Було розроблено і розповсюджено містом більш

ніж 100 плакатів, які мали привернути увагу людей до проблеми світломаскування в місті та роз'яснити важливість і необхідність таких заходів безпеки.

Бібліотеки міста приєдналися до Всеукраїнського Тижня дитячого читання під гаслом «НАЦІЯ, яка ЧИТАЄ - НЕПЕРЕМОЖНА!».

31.03.22 з метою психологічної підтримки бібліотечних працівників та користувачів бібліотек, методико-бібліографічним відділом центральної бібліотеки КЗК «ЖЦБС», було видано пам'ятку «Безсоння під час війни: як впоратись», яка була розповсюджена в усі бібліотеки міста.

ПАВЛОГРАДСЬКА МІСЬКА ТГ (ПАВЛОГРАДСЬКИЙ РАЙОН)

Фахівці бібліотеки сімейного читання № 3 викладають у блозі та на сторінках соцмереж поради психологів на різні актуальні теми для фізичного порятунку та збереження душевного спокою мешканців міста.

Створюють пам'ятки за рекомендаціями психологів (Ліани Шимоняк та інших) з порадами для батьків про коректну комунікацію, яка може допомогти зменшити негативні наслідки для психіки дитини в майбутньому: як спілкуватися з дітьми різного віку, наприклад, в бомбосховищі.

Бібліотекарі інформують про:

- «Важливі сервіси та посилання під час війни»
- «Правила з безпеки пересування по країні та за кордоном»

Всі бібліотеки ЦБС долучилися до загальнонаціональної акції #ШевченкоЗакликаєУкраїнаПеремагає. Бібліотекарі ЦМБ поширювали на сторінках соцмереж актуальні

У квітні було розроблено й випущено вебліографічний поетичний альманах «Рядки опалені війною». Випуск 1 присвячений відгуку соціальних мереж на відкриту збройну агресію Російської федерації в Україні, яка розпочалася 24 лютого 2022 року. Українці творчо реагували, публікуючи велику кількість постів цього страшного моменту нашої історії. Центральна бібліотека збрала їх, щоб донести до пам'яті наступних поколінь. Це живий зріз громадської думки, у якому відбито біль втрат і надія на Перемогу. Видання доповнено історичною довідкою, а також ілюстраціями із соціальних мереж.

Фахівці відділу комплектування та обробки документів підготували і випустили другий випуск поетичного альманаху «Рядки опалені війною», який включає поетичні твори мешканки нашого міста, пенсіонерки Катерини Сікун. Її поезія сповнена страху, тривоги, переживань, нерозуміння цієї війни, надії. Видання доповнене історичною довідкою, а також ілюстраціями з соціальних мереж. Добірка розрахована на широке коло читачів.

Громада міста активно цікавиться роботою КЗК «Жовтоводська ЦБС». 9 квітня телекомпанія «Жовта Річка» зробила репортаж про роботу бібліотек ЦБС в період воєнного стану «Бібліотеки відновили роботу та пропонують багато цікавого для читачів». <https://www.youtube.com/watch?v=0j93NV4S W8M&t=78s>

онлайн-листівки з цитатами поета, які надихають українців вірити у щасливе майбутнє та дають сили героям-захисникам впевнено йти до перемоги.

<https://www.facebook.com/254582398293430/posts/1388490438235948/>

<https://www.facebook.com/254582398293430/posts/1388491191569206/>

Всевікова бібліотека сімейного читання № 2 організувала віршування онлайн (20+) Facebook

Центральна дитяча бібліотека долучилась до патріотичної акції «Подаруй серце воїну».

24 березня маленькі українці Павлограда в рамках міської програми реабілітації ВПО власноруч зробили неймовірні обереги для наших захисників. Зустріч допомогла дітям зменшити стрес та отримати позитивні емоції. Всі доробки були передані Кочановій Олені - волонтерці, голові ГО «Центр інноваційного розвитку «Персона». Кожне сердечко дійде до нашого воїна.

В рамках регіонального проєкту бібліотек Дніпропетровщини #ПИСЬМЕННИКИ, КОРОНОВАНІ СЛОВОМ бібліотекою сімейного читання № 4 підготовлений інтерактивний плакат «Іван Байда – письменник нової хвилі». https://pavlogradf4.blogspot.com/2022/03/blog-post_16.html

У відділі обслуговування центральної міської бібліотеки відкрито виставку «Письменники, короновані словом». Серед них імена Ірен Роздобудько, Світлани Талан, Люко Дашвар, Андрія Кокотюхи, Василя Шкляра, Володимира Лиса та багатьох інших молодих письменників.

Всеукраїнський тиждень дитячого читання – 2022 «НАЦІЯ, яка ЧИТАЄ — НЕПЕРЕМОЖНА!» центральна дитяча бібліотека відкрила голосним читанням казок Г. Андерсена та твор-

чим майстер-класом «Букет підсніжників». Малеча дізналася про маленьку відважну квітку-підсніжник, яка стала героєм легенд у різних художніх творах. Наша зустріч допомогла дітям та дорослим зменшити стрес та отримати позитивні емоції.

http://childlibrari.blogspot.com/2022/03/2022_25.html#more

https://www.facebook.com/pvcdb/?ref=pages_you_manage

Окрім власного сайту, бібліотечних блогів (всього 8), понад 30 сторінок та груп у Фейсбук, Інстаграм, Твіттер роботу ЦБС активно висвітлює та підтримує регіональна телерадіокомпанія ПТРК. Так 17 березня ПТРК новини випустили сюжет про роботу бібліотек міста в умовах воєнного часу.

<https://www.youtube.com/feed/history>

24 березня новини Павлоградської ТРК розповіли про міську дозвілєву програму від ЦБС для дітей, які вимушено покинули свої домівки, <https://www.youtube.com/feed/history>

Бібліотеки Павлограда працюють іноді на межі власних можливостей.... Адже зараз багато людей знаходяться в стресі, перебуваючи під враженням інформаційного фронту новин, і книга постає майже єдиним порятунком від незворотних психологічних розладів.

ВЕРХНЬОДНІПРОВСЬКА МІСЬКА ТГ (КАМ'ЯНСЬКИЙ РАЙОН)

Бібліотеки ТГ перетворилися у центри волонтерської допомоги воїнам ВСУ та переселенцям. Щоденно бібліотекарі залучають користувачів до плетіння маскувальних сіток, шиття наколінників, створення маскувального одягу («кікімор») для наших захисників, організують виготовлення вдома продуктів тривалого зберігання (м'ясні та рибні консерви).

Бібліотекарі допомагають в обладнанні укриттів (прибиранні приміщень, облаштуванні стільцями, спальними місцями, забезпеченні запасів води та їжі). Приносять з дому

одяг та постільну білизну для вимушених переселенців.

Центральна бібліотека активно допомагає Центру надання адміністративних послуг в роботі з переселенцями. ЦНАП розташований у фое місцевого Будинку культури, в тому ж приміщенні, що й ЦМБ, тому зручно направляти людей в бібліотеку ксерокопіювати документи, які потрібні для реєстрації, а також в бібліотеці можна залишити на тривалий час дітей, де вони цікаво й корисно можуть провести вільний час.

Бібліотекарі допомагають тимчасово

переміщеним особам якнайшвидше влитися в наш соціум: записують до бібліотеки; забавляють дітей іграшками, настільними іграми, майстер-класами з малювання, виготовлення ляльок; дорослих запрошують на засідання клубів і любительських об'єднань; навчають всіх охочих комп'ютерній грамотності; проводять зустрічі з цікавими людьми: місцевими поетами, народними умільцями; святкують Дні народження своїх читачів. Докладають максимум зусиль для розв'язання життєвих

проблем переселенців, полегшення їх душевного стану, зняття стресу та покращення настрю.

Бібліотекарі помітили, що в цей важкий час населення громади стало згуртованішим і активнішим. Люди відчувають підвищену потребу в спілкуванні, пропонують свою допомогу в бібліотечних ініціативах, радо беруть участь в заходах, що популяризують українську культуру, мову, літературу. Регіональний проєкт «Читаємо разом 2022:

«Письменники, короновані словом» вже має своїх шанувальників і помічників у просуванні сучасних українських письменників та ознайомленні з їхнім творчим доробком. В усіх бібліотеках громади проходять презентації книжкових виставок, літературні години, художні читання та обговорення книг під назвами: «Художній світ творів Юрія Андруховича», «Іван Байдак та його книги», «Реальні історії Світлани Талан», «Знайомтесь: Андрій Кокотюха», «Василь Шкляр: український бестселер» та інші.

Із задоволенням мешканці громади брали участь у відзначенні шевченківських днів. По всіх бібліотеках громади прокотилася хвиля заходів (літературних годин, годин поезії, презентацій виставок): «Тарас Шевченко – частина серця українця», «І лине над землею шевченкове слово», «Безсмертні струни Кобзаря».

До Всесвітнього дня поезії стихійно організовувались голосні читання. І дорослі, і малі читали вірші ліричні й патріотичні, місцеві поети намагалися чарами поетичного слова підтримати настрій бібліотекарям і читачам. В цю непросту для всіх годину люди гуртувалися в одному пориві: вижити й перемогти.

Всеукраїнський Тиждень дитячого і юнацького читання пройшов під гаслом «Нація, яка читає – непереможна!». Щоб знизити рівень стресу, страху в дітей і відвернути їхню увагу від депресивних думок, бібліотекарі намагалися проводити легкі, позитивні заходи: літературний мікс «Мішечок веселих історій», казковий пазл «Клубочок цікавих казочок», ігроленд «Весела рибка», бібліокросворди «Цікаві заплутанки», бібліозустрічі з місцевими поетами «Поетичні витинанки», брейн-ринги «У колі розумників».

На Всеукраїнський флешмоб #Ми_українці! Центральна міська бібліотека відгукнулася відеороликами: місцевий поет Євген Безус читає свої нові патріотичні вірші, а викладачка музичної школи, активна читачка ЦМБ Аліна Леник співає пісню (слова Є.Безуса) на підтримку ВСУ.

Робота бібліотек систематично висвітлюється на бібліотечних сторінках соціальної мережі Фейсбук.

КРИВОРІЗЬКА МІСЬКА ТГ (КРИВОРІЗЬКИЙ РАЙОН)

В умовах воєнного стану Центральна бібліотека та 25 бібліотек-філій КЗК «Міська бібліотека для дорослих» КМР продовжують працювати та обслуговувати відвідувачів у

звичайному режимі. Окрім традиційного обслуговування користувачів, бібліотеки надають безплатний доступ до мережі Інтернет та користування ПК усім мешканцям та гостям

міста, у тому числі допомагають в отриманні онлайн-послуг та реєстрації в онлайн-кабінетах різних установ. При реєстрації до бібліотеки внутрішньопереміщені особи не сплачують кошти за формуляр читача. Також даній категорії осіб у бібліотеках надається інформаційно-консультативна допомога з різних соціальних питань.

Кожен читач, завітавши до бібліотеки, отримує картонну закладку для книги з корисною та актуальною інформацією: Що робити в надзвичайній ситуації, Перша допомога при кровотечі, Як заспокоїти дитину під час війни тощо.

Усі бібліотечні працівники залучені до волонтерської діяльності: плетіння маскувальних сіток, допомога в приготуванні їжі для захисників, робота на складах гуманітарної допомоги. За власної ініціативи усі працівники

бібліотек перерахували кошти на допомогу ЗСУ. Також приготували гуманітарні пакунки та передали в офіційні волонтерські Центри при виконкомах районних у місті рад.

Міська бібліотека для дорослих міста Кривого Рогу у березні оголосила акцію #Читаємо_про_Україну_та_українців. Бібліотечні працівники публікують анонси книг з посиланням на безплатну електронну версію. Бібліотекарі вважають, що промоція української літератури наразі є на часі, тим паче рідною мовою, бо це сприяє посиленню патріотичного духу українців, допомагає зняти емоційне напруження.

Більш детально з роботою структурних підрозділів ЦБС можна ознайомитись у групі Facebook <https://www.facebook.com/groups/563188071687533>

МЕЖІВСЬКА СЕЛИЩНА ТГ (СИНЕЛЬНИКІВСЬКИЙ РАЙОН)

Бібліотечні працівники Межівської селищної громади одними із перших почали волонтерську діяльність. Бібліотекарі постійно беруть участь у зборі речей, засобів гігієни та продуктів для воїнів ЗСУ та ТРО. Для внутрішньопереміщених осіб бібліотечні фахівці здійснюють інформаційну підтримку: де можна зупинитись у громаді, як оформити ті чи інші документи на платформі Дія, коли, куди та чим можна переміщуватись далі й таке інше. Фахівці відділу обслуговування дітей СКЗК «Межівська ЦПБ» зібрали та передали діткам, які розміщені в закладах соціальної сфери громади яскраві та цікаві дитячі книги, журнали, папір та олівці аби малеча мала змогу відвернути увагу від подій, які їм довелося пережити. Бібліотекар Іванівської філії №4 особисто бере участь у розселенні ВПО свого старостату, супроводжує їх до селища Межова для реєстрації в ЦНАП та отримання гуманітарної допомоги. Учасниці любительського об'єднання «Пані», що знаходиться на базі Новопідгороднянської філії №6 беруть участь у приготуванні їжі для наших захисників. Також бібліотекарі Райпільської

та Новопідгороднянської філії плетуть маскувальні сітки, а інші збирають матеріали для виготовлення таких сіток.

Зараз збільшилась кількість послуг доставки літератури, ліків та продуктів для маломобільного населення Межівщини і гостей громади.

Більш детальна інформація щодо роботи СКЗК «Межівська ЦПБ» висвітлена на сторінці «Бібліотеки Межівщини» в соціальній мережі Facebook: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100025687923811> та на блозі «Межівська бібліотека»: <http://mezshivskalibrary.blogspot.com/>

МАГДАЛИНІВСЬКА СЕЛИЩНА ТГ (НОВОМОСКОВСЬКИЙ РАЙОН)

Кожна бібліотека Магдалинівської селищної територіальної громади долучилася до волонтерської, інформаційно-просвітницької та популяризаційної діяльності.

У рамках волонтерської діяльності бібліотечні працівники займаються збиранням харчів, виготовляють «тушонку» та інші м'ясні вироби, печуть солодку випічку, пиріжки, пампушки, хліб та ліплять вареники, збирають засоби гігієни, медикаменти, батарейки, устілки, теплі шкарпетки та багато іншого. Плетуть маскувальні сітки.

Неодноразово доставляли все у центр волонтерської допомоги (відділ освіти), а центр волонтерської допомоги, незважаючи на небезпеку, доставляє допомогу в найгарячіші точки нашої держави, для передачі захисникам України. Бібліотекарі допомагають внутрішньопереміщеним особам подушками, ковдрами, постільною білизною, продуктами харчування, засобами гігієни, одягом. Здійснюють допомогу місцевій

територіальній обороні та селищній раді у пошуках житла для переміщених осіб.

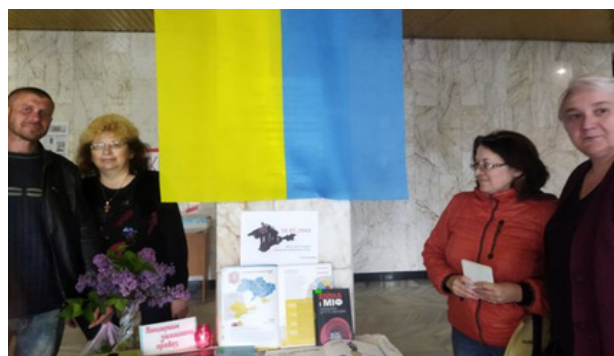
Вся робота бібліотек громади висвітлюється на сторінці соціальної мережі facebook КЗ «Магдалинівська публічна бібліотека» Магдалинівської селищної ради <https://www.facebook.com/groups/616496959407442>

ВАСИЛЬКІВСЬКА СЕЛИЩНА ТГ (СИНЕЛЬНИКІВСЬКИЙ РАЙОН)

Співробітники Богданівської сільської бібліотеки-філії та інших 11 бібліотек громади задіяні у волонтерській діяльності: сортують продукти і готують переселенцям їжу (Дебальцівська, Манвелівська, Павлівська). Розміщують у вільних хатах села переселенців з інших регіонів. Бібліотекарі Письменної та Вербівської бібліотек віддали власні домівки переселенцям, переїхавши до родичів.

Працівники Васильківської центральної публічної бібліотеки та Васильківської селищної бібліотеки чергують в укриттях, допомагають плести маскувальні сітки та шукають матеріал для них, займаються пакуванням та доставкою продуктивних наборів. Васильківська центральна публічна бібліотека

передала для дітей переселенців 20 назв (61 примірник) друкованої продукції для тимчасового користування.

ТОМАКІВСЬКА СЕЛИЩНА ТГ (НІКОПОЛЬСЬКИЙ РАЙОН)

В умовах воєнного стану сільські бібліотеки Томаківської селищної ТГ координують свою діяльність зі старостатами, і виконують роботу, яка зараз найбільш затребувана та актуальна: готують їжу для ТРО і ВСУ, плетуть маскувальні сітки, займаються волонтерською діяльністю, і, звісно, виконують безпосередньо бібліотечну роботу – обслуговують своїх користувачів та ВПО. Цікавими захода-

ми у сільських бібліотеках-філіях стали:

У Преображенській сільській бібліотеці-філії відбувся марафон «З весною та добром у серці». Учасники марафону – діти – виготовляли з паперу символи миру: голубів, сонце, квіти.

У Кисличуватській сільській бібліотеці-філії до Дня відправки вісточки весні на повітряній кульці була організована акція «Ми

хочемо миру на нашій Україні» – організована акція-читання віршів «Діти України за мир!». Всі бібліотеки громади стали учасниками Всеукраїнського тижня дитячого читання «Нація, яка читає – непереможна!».

Колектив працівників Томаківської центральної бібліотеки впродовж двох тижнів після початку воєнних дій в Україні займався волонтерською діяльністю, сортуванням одягу та харчових продуктів, товарів гігієни. Також плели маскувальні сітки, виготовляли свічки.

Зараз більше уваги приділяється інформаційній роботі. За цей час проведено чимало зустрічей, актуальних у наш час, а саме:

- з медичним директором КП «Томаківська ЦРЛ» З.О.Стрюк: «Перша психологічна допомога: знати, вміти, допомагати»;
- із завідувачем відокремленого структурного підрозділу «Марганецький відділ лабораторних досліджень державної санітарно-епідеміологічної служби України» Ф.І.Старостенком: «Стандарти іонізуючого випромінювання та заходи індивідуального захисту людини»;
- з начальником караулу 56 ДПРЧ 7 ДПРЗ ГУ ДСНС А..Г.Матвєєвим (дав відповідь на запитання: як діяти під час артобстрілу чи бомбардування? Як поводитися у бомбосховищах?);
- з лікарем-психіатром Г.О.Авраменко: «Як подолати тривожність та зберегти спокій під час військової агресії».

Ця робота була проведена як для мешканців громади, так і для ВПО.

Бібліотеки тримають тісний зв'язок з ВПО. Всіх, хто вимушено тимчасово проживає на території громади, запрошують до бібліотек, знайомлять зі спектром послуг. Окрім вище вказаних заходів, до їхніх послуг пропонується безкоштовний доступ до комп'ютерів, інтернету та ксероксу. Громадський простір

бібліотеки задіяний для дистанційного навчання дітей з дитячого будинку сімейного типу, який був евакуйований до Томаківщини. Також громадський простір Томаківської ЦБ став мистецьким майданчиком для спільних заходів із дитячою музичною школою, будинком культури.

На сторінці соціальної мережі Фейсбук здійснюється популяризація книг патріотичного змісту, рекомендується література для психо-емоціонального розвантаження.

Працівники Томаківської дитячої бібліотеки в умовах суворого сьогодення ще більш актив-

но включилися в свою роботу. Разом з волонтером Вікторією Давиденко організовується багато цікавих пізнавальних, навчальних та психологічних заходів для дітей. Працює мульткінозал, ляльковий клуб «Буратіно» (вистава «Іжачок-ніндзя»), відбувся кіндерквест «Скарби України знайдено!». Також для дітей пропонуються цікаві книги, настільні та рухливі ігри, психологічні та логічні розваги, руханки. Цікавим заходом став мистецький релакс «Ми малюємо весну», родзинкою якого став аквагрим від художника Томаківської ЦБ Тамари Мізиної.

ГРУШІВСЬКА СІЛЬСЬКА ТГ (КРИВОРІЗЬКИЙ РАЙОН)

4 сільські бібліотеки Грушівської ТГ (Грушівська, Токівська, Червонотоківська, Усть-Кам'янська) в умовах воєнного стану

працюють як центри підтримки громади. Поруч із бібліотеками створені гуманітарні штаби. Бібліотекарями розроблені інформаційні

куточки «Пам'ятайте, безвиході не буває!» де розміщуються інформаційні матеріали, а саме копії постанов, розпоряджень та довідкова інформація. Бібліотекарі надають інформаційну допомогу внутрішньо перемішеним особам та місцевим жителям.

Всі бібліотекарі займаються волонтерською діяльністю за місцем перебування. Грушівська сільська бібліотека надає безкоштовні послуги своїм відвідувачам, у тому числі й переселенцям. Проводить інформування

про російську-українську війну. Бібліотекарем створено інформаційний вісник під гаслом «Війна росії в Україні – не вигадка, а час діяти», організована книжкова полиця з популяризації місцевих сучасних письменників, проводиться робота з юними читачами. Грушівська сільська бібліотека є учасником акції «Ми сильні! Вартуємо інформаційний простір» і висвітлює інформаційні новини у соціальних мережах Facebook.

НОВООЛЕКСАНДРІВСЬКА СІЛЬСЬКА ТГ (ДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН)

Бібліотеки Новоолександрівської громади продовжують свою роботу під час війни в Україні. Бібліотеки працюють повний робочий день сім днів на тиждень. Бібліотеки не закривалися, обслуговують користувачів. Працівники здійснюють книгоношення для маломобільних груп населення. З 25 лютого по теперішній час займаються волонтерською діяльністю: отримують, розвантажують гуманітарну допомогу, розбирають речі, перевантажують, доставляють самотнім та маломобільним групам населення гуманітарну допомогу. Працюють з внутрішньопереселеними особами та мешканцями сіл громади, до яких вони переїхали. Беруть участь в організації пункту гуманітарної допомоги у приміщенні Волоського старостату. Допомогають в роботі шелтера на базі Волоського ліцею.

Всі бібліотеки громади взяли участь в онлайн флешмобі «Я_з_України», в акції «Сади Перемоги», висадили квіти на подвір'ї бібліотек. Організували акцію для дітей «Напиши листа нашому захисникові». Відправили 80 листів із малюнками та шоколадками на

передову. До Великодня проведена акція «Збери ВЕЛИКОДНІЙ кошик для бійців ЗСУ».

В бібліотеках Новоолександрівської громади збираються та оновлюються картотеки пошуку роботи для переселенців. Вся робота бібліотек висвітлюється на сторінках соціальних мереж.

МИКОЛАЇВСЬКА СІЛЬСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

Всі бібліотеки Миколаївської ТГ працюють на базі трьох бібліотек організовані штаби приймання гуманітарної допомоги для переселенців та військових, а саме: філія №1 «Миколаївська сільська бібліотека» на чолі з завідувачкою бібліотеки Коник Ганною Миколаївною, філія №5 «Шевченківська сільська бібліотека» на чолі з депутатом Поповим Вадимом Сергійовичем та філія №6 на чолі з завідувачкою бібліотеки Черниш Тетяною Іванівною.

Волонтерську діяльність кожен виконує в силу своїх можливостей і часу: завідувачка філії №2 Войтішенко Тамара Вікторівна допомагає в плетінні маскувальних сіток, завідувачка філії №3 Батюта Галина

Олексіївна допомагає з приготуванням їжі на блок-пости. Усі працівники за потреби влаштовують надомне обслуговування читачів, які не мають можливості прийти до бібліотеки. Бібліотечні фахівці здійснюють інформаційну допомогу літнім людям, навчаючи користуванню додатком «Дія». Школярі звертаються по допомогу у виконанні домашніх завдань.

Всі допомагають речами, яких потребують гуманітарні штаби, а також приносять харчі. Всі філії та Центральна бібліотека беруть участь у регіональній компанії бібліотек Дніпропетровщини «Читаємо разом. Письменники короновані словом».

МОГИЛІВСЬКА СІЛЬСЬКА ТГ (ДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН)

В умовах воєнного стану бібліотеки Могилівської сільської ТГ долучились до волонтерської діяльності, в рамках якої ГО МССМ передаються харчі, засоби гігієни, ковдри, постільна білизна, про що звітується безпосередньо директором ГО МССМ в соціальній мережі Facebook. Працівники бібліотек Могилівської сільської ТГ беруть участь у виготовленні маскувальних сіток. Для внутрішньопереміщених осіб, зареєстрованих на території громади, серед небайдужого населення організується добровільний збір необхідних речей побутового призначення, надається різного роду допомога, проводиться інформаційна діяльність щодо функціонування місцевих державних органів

та інших організацій в умовах воєнного часу, куди особи можуть звернутися за необхідною допомогою.

В соціальній мережі Facebook у звичайному форматі продовжується просвітницька та популяризаційна діяльність (Новопідкрязька бібліотека). Бібліотеки працюють, обслуговують користувачів. Особлива увага приділяється обслуговуванню внутрішньо переміщених осіб: проводиться знайомство з бібліотеками, огляди, бесіди, для дітей – різні майстер класи, ігри, голосне читання книг. В умовах воєнного часу бібліотеки Могилівської сільської ТГ, як і раніше, залишаються відкритими для співпраці та допомоги усім, хто цього потребує.

РЕГІОНАЛЬНА КАМПАНІЯ «ЧИТАЄМО РАЗОМ»

ПРОЄКТ 2022 «ПИСЬМЕННИКИ, КОРОНОВАНІ СЛОВОМ»

ПУБЛІЧНІ БІБЛІОТЕКИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У РЕГІОНАЛЬНІЙ КАМПАНІЇ «ЧИТАЄМО РАЗОМ». ПРОЄКТ 2022 «ПИСЬМЕННИКИ КОРОНОВАНІ СЛОВОМ»

З 2013 року з ініціативи КЗК «Дніпропетровська ОУНБ ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія» та за підтримки Дніпропетровської бібліотечної Асоціації в публічних бібліотеках області реалізується щорічний соціокультурний проєкт «Регіональна кампанія «Читаємо разом», який об'єднав всі публічні бібліотеки Дніпропетровщини і став майданчиком для постійної комунікації читачів, письменників та бібліотекарів. Проєкт передбачає використання різноманітних бібліотечних форм і засобів для залучення читачів публічних бібліотек області до читання, самореалізації та підвищення обізнаності із сучасним літературним процесом в Україні та в області. Проєкт започаткований з метою промоції читання кращих художніх творів сучасних українських письменників; вихо-

вання почуття патріотизму та любові до України і до її славетного минулого; просування ідеї читання як сучасного тренду; привернення уваги до прози і поезії письменників-земляків, видатних авторів, які тривалий час жили і працювали в нашому краї.

У 2022 році проєкт має назву «Письменники, короновані словом» і передбачає знайомство з творчістю сучасних українських письменників, які мають багатий літературний доробок, читацьке визнання та відзначені літературними преміями, зокрема «Коронація слова».

Для одночасного читання протягом року були відібрані і запропоновані такі автори:

- Юрій Андрухович – класик «актуальної» української літератури, один із найвідоміших сучасних письменників в Україні.
- Андрій Кокотюха – український письменник

менник, якого називають засновником українського готичного детективу, багаторазовий переможець конкурсу «Коронація слова» (Вибір видавців Гранд Коронації-2010), Золотий письменник України (2012).

- Люко Дашвар – літературний псевдонім Ірини Чернової, української журналістки, письменниці, сценаристки, багаторазової лауреатки премії «Коронація слова», переможниці конкурсу «Книга року Бі-Бі-Сі – 2008».
- Світлана Талан – сучасна українська письменниця, переможниця конкурсу «Коронація слова» (2011, 2012, Вибір видавця-2014), володарка премії імені Пантелеймона Куліша (2019), Золотий письменник України.
- Василь Шкляр – один із найвідоміших сучасних українських письменників, журналіст і політичний діяч, володар премій «Коронація слова», «Золоте перо», лауреат Шевченківської премії.

- Іван Байдак – сучасний український письменник-прозаїк, есеїст, журналіст, поет, перекладач, автор збірок оповідань.

Публічні бібліотеки територіальних громад області активно включились в роботу: проводяться обговорення творів цих письменників, голосні читання окремих творів, акції, конкурси, зоом-спілкування, флешбук-презентації, експонуються виставки, полицки з їхніми творами. Відеопрезентації про авторів та окремі книги представлені на сторінках бібліотек у соціальних мережах. Здійснюються рекламні заходи з популяризації проєкту. Фахівці бібліотек готують і випускають рекомендаційні методичні поради, листівки, закладки до книг, які будуть популяризуватися. В практиці роботи бібліотеки використовують соціальні мережі де представляють відеопрезентації про авторів та окремі книги. Також із задіянням сторінок у соціальних мережах здійснюють опитування читачів та мешканців громади.

НА ВАРТІ ЧИТАННЯ:

досвід проведення регіональної кампанії «Читаємо разом» КЗК «ДОУНБ»

Війна в Україні перекреслила багато наших планів. Проте, бібліотеки, оголтовшись від перших днів ворожого нападу, продовжують працювати, брати участь у волонтерській допомозі, підтримувати користувачів, просувати та популяризувати українську книгу. Книжковий фронт вимагає від кожного бібліотекаря акумулювати професійний досвід та довести суспільству, що читання – броня від усіх бід, а українська книга – потужна зброя проти загарбників. Дозволю собі процитувати відомого українського письменника Андрія Любку: «Для чого читати під час війни? Для того, заради чого ми це робили все своє життя – щоб бути не просто біологічним механізмом, а гомосапієнсом, людиною розумною. Читання дає нам задоволення, але передусім – це велика школа емпатії, співчуття, співпереживання, спроба пізнати й зрозуміти психіку інших людей, пережити і їхній досвід. Читання робить нас людьми».

Дієвим інструментом в просуванні читання стала регіональна кампанія «Читаємо разом», головне завдання якої мотивувати мешканців області до читання, розкрити нові літературні імена, поєднати читача з автором. Практично усі спеціалізовані відділи ДОУНБ взяли активну участь у цьогорічному проєкті «Письменники, короновані словом». Для віддалених користувачів на офіційному сайті бібліотеки була організована низка те-

матичних віртуальних виставок, на блозі «Бібліотечна універсалка» публікувався цикл матеріалів про українських письменників в розділі «Пунктир». Це були своєрідні пунктири думок, висловів, роздумів найтиражованіших письменників нашої сучасності про творчість та життя. Особливо багато переглядів зібрала публікація про багаторазову лауреатку премії «Коронація слова» Люко Дашвар «Перлина неправильної форми».

Керуючись фактом, що найкраще про книгу розкажуть саме читачі, на сайті у рубри-

ках «Користувачі рекомендують» та «Що читають бібліотекарі ДОНУБ» були розміщені відгуки про книги, які користувалися попитом. Цікаво, що серед рекомендованих читачами книг лідирують детективи Андрія Кокотюхи, підвищеною увагою користуються життєві розповіді Світлани Талан та історичні романи Василя Шкляра, а ось інтелектуальна проза Івана Байдака залишилася поки що поза увагою.

Готуючи літературну годину «Краса і сила слова: бесіди про мову художнього твору» бібліотекарі приділили увагу кожному письменнику-герою нашої кампанії. На заході відвідувачі ознайомилися з основами словесного мистецтва, подискутували про специфіку та силу художнього слова, проаналізували правдивість зображення авторами певних зримих картин. За допомогою читання уривків з романів та на основі інформаційного повідомлення «Багатозначність слова» були зроблені певні висновки. По-перше, художня мова, звертаючись безпосередньо до уяви читача, здатна відтворити і рухи, і їх пластику, і звуки, і психологію героя, і його філософське світосприйняття. По-друге, письменники не стільки пояснюють, скільки показують життя, і в цьому показі розкривається їхня сутність. По-третє, щоб зрозуміти життя через художню літературу, треба навчитися бачити його у словесному мистецтві.

Інформаційна локація «Українське слово просить до тебе...» привернула увагу багатьох читачів. Книги, які були на ній представлені, не тільки привертати увагу відвідувачів бібліотеки, а ще й вдало використовувалися нашими фахівцями при підготовці інформаційних заходів. Наприклад, на книжковому лабіринті «Андрій Кокотюха: якісний ретродетектив по-львівськи» бібліотекарі презентували динамічну та пізнавальну серію про пригоди молодого адвоката Кліма Кошового. Учасникам заходу сподобалася атмосфера старого Львова, яка була відтворена завдяки відео та аудіо контенту. Чуттєвим та сентиментальним видався інформаційний захід «Світлана Талан: книги, які пробуджують чут-

тя». Українська письменниця пише романи на гостру соціальну тематику в жанрі «реальних історій», які їй підказує життя. Незмінним лишається єдине: головна героїня її книжок — жінка-українка, вольова, зворушлива, ніжна, чуттєва, яка іноді помиляється, але її завжди веде за собою любов: до чоловіка, до дітей, до батьківщини. Після бібліотечного огляду відвідувачі заходу ділилися враженнями від прочитаного, розповідали про своїх улюблених героїнь та відповідали на питання «Якою бачить українську жінку сучасне суспільство».

Літературний портрет «Василь Шкляр: романи, де живе душа» був присвячений українському прозаїкові, автору патріотично-звитязних романів історичної тематики. Бібліотекарка розповіла про героїв його романів – незмінних борців за українську незалежність, щирих патріотів. Також ретельно були розглянуті питання української історії, які автор вдало описує у своїх романах, талановито інтерпретуючи не всім відомі історико-культурні події для пересічного читача. Після тематичного огляду «Романи Василя Шкляра: історична та художня правда» відвідувачі дійшли висновку, що письменнику вдалося поєднати архівні документи з власним висловом і створити чудові романи. Документи у його творах не зайві, а навпаки – допомагають краще пізнати історичний час та умови. На заході лунали думки, що в українській літературі цікаві історичні романи, читання яких приносить задоволення від таланту автора та користь, є рідкістю. Але після знайомства з творчістю Василя Шкляра читач починає задумуватися над долею українського народу,

несправедливістю та бідами, які спіткали наших предків.

Більш детально дізнатися про творчість Юрія Андруховича допомогла презентація виставки «Юрій Андрухович: творчий провокатор і пророк». На заході студент Дніпропетровського фахового мистецько-художнього коледжу культури продекламував уривок із п'єси Шекспіра «Гамлет» у перекладі Юрія Андруховича, лунали пісні на вірші письменника у виконанні рок-групи «Мертвий півень», демонструвалися уривки з екранізації так званих «армійських» оповідань автора. Узагальнюючи інформацію, учасники заходу зробили висновок, що творчість письменника має значний вплив на перебіг сучасного літературного процесу в країні, з його іменем пов'язані перші факти зацікавлення сучасною українською літературою на Заході.

Чергове засідання читацького літературного клубу «Захопленість» було присвячене творчості молодого прозаїка Івана Байдака. На заході бібліотекар ознайомив учасників засідання з оригінальним стилем, жанровою та стилістичною різноманітністю письменника. На прикладі роману «Особисто Я особисто ТОБІ» розповів, як автор надзвичайно проникливо описує психологію людських дій та відносин, точно, тонко й майстерно зображає реалії життя, намагається в стислому викладі розповісти історію з цікавою сю-

жетною лінією. Цей роман став справжньою літературною сенсацією, адже був написаний по-особливому: використання гіпертексту та своєрідне право вибору для читача – саме те, що привернуло увагу сучасного українського читача.

Організатори книжкової промо-акції «Смак сучасної української літератури» мали на меті показати, що сучасні українські письменники пишуть не лише книжки, а й аналітичні статті, вміють представити себе в інтерв'ю, в ефірі, на публіці, на зустрічах із читачами. Завдяки їм українська література допомагає досягнути нюанси свого часу та відкрити таємниці минулого. Адже саме письменники, як ніхто інші, мають сили та насагу хоробро дивитись в очі дійсності і не приховувати правду від свого читача. Сучасні українські письменники – вільні, активні й епатажні. І коли ворог спалює українські книжки та руйнує українські бібліотеки – ми будемо робити все, щоб українська книга жила. Адже у цій війні ми відстоюємо цінності, у які віримо, та захищаємо все, що символізує нашу ідентичність!

Кампанія триває, тож попереду буде ще багато цікавого та корисного!

Оксана Шевченко,
заступник директора
з внутрішньобібліотечної роботи
КЗК «ДОУНБ»

КЗК «ЖОВТОВОДСЬКА ЦБС»

У межах регіонального Проєкту – 2022 «Письменники, короновані словом» бібліотеки КЗК «Жовтоводська ЦБС» знайомлять своїх користувачів з творчістю письменників, що здобули визнання, мають нагороди, а також багатий літературний доробок. Відповідно Положення про організацію та проведення регіональної кампанії з метою популяризації літературної творчості письменників, було розроблено календарний план заходів, який реалізовується бібліотеками.

На допомогу бібліотечним фахівцям, методико-бібліографічним відділом центральної бібліотеки КЗК «Жовтоводська ЦБС» було видано попереджувальну довідку Проєкт-2022 «Письменники короновані словом» з переліком письменників, творчість яких рекомендують популяризувати та з термінами подання інформації про хід кампанії.

У межах регіональної кампанії працівниками бібліотек КЗК «Жовтоводська ЦБС» були проведені:

Презентація мультимедійної імпрези «Неперевершені майстри українського бестселера» в рамках регіональної кампанії «Письменники, короновані словом». Переглядаючи візуальний рядок імпрези, користувачі роздивлялись фотографії життєвого шляху переможців «Коронації слова» – Юрія Андруховича, Люко Дашвар, Світлани Талан, Андрія Кокотюхи, Василя Шкляра, а також побачили їхній багатогранний літературний доробок, відкривши для себе неперевершені бестсе-

лери, які є в наявності у фонді Центральної книгозбірні міста Жовті Води. Завдяки розробленому та презентованому мультимедійному продукту, який вдало доповнили фотосвітлини, глядачі мали можливість більш досконало познайомитися із сучасними українськими письменниками, а також відкрити для себе цікаві й маловідомі факти їхньої творчої, журналістської та громадської діяльності. А використання сучасних інформаційних технологій сприяло створенню більш емоційного ставлення присутніх до наданої інформації, що значно підвищило ефективність мультимедійної імпрези.

Презентація виставки-досьє «Короновані словом» в рамках регіональної компанії «Письменники, короновані словом», яку було присвячено тим же майстрам пера-переможцям міжнародного літературного конкурсу. В експозиції представлені твори, матеріали, що висвітлюють основні віхи життя й творчості сучасних відомих письменників України, відкривають їхній високий внутрішній світ й світовідчуття, а також знайомлять із джерелами багатогранного таланту авторів. Ознайомившись з виставкою-досьє «Короновані словом», користувачі ще раз впевнились, що творчість популярних переможців цього конкурсу має значний вплив на перебіг сьогоденного літературного процесу в Україні, вони пишуть так гостро й пронизливо, психологічно і чуйно, що торкаються струн душі кожного, а їхні короновані книги, які є

надзвичайно різноманітні за тематикою, жанровими особливостями, мовою, вже знайшли свого читача.

Презентація рекомендаційного бібліомікса «Сила бренду: найкращі імена «Коронації слова» в рамках регіональної компанії «Письменники, короновані словом», теж була присвячена її переможцям, рекомендованим для прочитання в рамках читацької кампанії. Упродовж заходу усі присутні детально познайомилися з творчою спадщиною відомих українських письменників, яка є у фонді Центральної книгозбірні міста Жовті Води. Працівники бібліотеки не тільки детально проінформували його учасників зі змістом та структурою путівника, а й висвітлили сторінки цікавого та насиченого життя переможців конкурсу, і ознайомили з їх плідною громадською та журналістською діяльністю. Значний акцент був зроблений бібліотекарями саме на презентацію багатогранного творчого доробку популярних працівників пера, творчість яких має значний вплив на перебіг сьогоденного літературного процесу в Україні. Це видання розраховане на широкий читацький загал, усіх тих, кого цікавлять найкращі досягнення українських майстрів художнього слова, саме до яких і відносяться ці найпопулярніші автори. Джерельною базою для підготовки рекомендаційного покажчика став фонд та довідково-бібліографічний апарат відділу обслуговування Центральної бібліотеки.

Одним із найпопулярніших літературних

конкурсів сучасної України сміливо можна назвати конкурс «Коронація слова». Його засновано двадцять три роки тому. Протягом цього часу було відкрито понад 250 імен молодих письменників, а уже відомих читач зміг побачити у новому сучасному ракурсі. 29 травня 2022 року в читальній залі Центральної бібліотеки КЗК «Жовтоводська ЦБС» працівниками відділу обслуговування було організовано та проведено ансамбль літературних зірок в рамках регіональної кампанії «Письменники, короновані словом» під назвою «Коронація слова» – нова хвиля української літератури» для внутрішньо переміщених осіб та учасників літературно-музичного салону «Натхнення». Впродовж заходу бібліотекарі ознайомили присутніх із тенденціями в сучасному літературному процесі України крізь призму світоглядних переконань сучасних письменників. Надали біографічні довідки про лауреатів премій, перелік їхніх творів, цитати з інтерв'ю. Історичний екскурс сторінками життя та багатогранної творчості переможців конкурсу в поєднанні з переглядом мультимедійної імпрези «Неперевершені майстри українського бестселеру» та книжкової виставки-досьє «Короновані словом» викликали неабиякий інтерес в учасників заходу. Ансамбль літературних зірок показав, що сучасна українська літературна нива дивує з кожним днем все більше і більше. Щороку з'являються нові майстри слова зі свіжими думками та іншим поглядом на світ. Вони не бояться писати правду, висвітлювати свої реальні думки – відверто, влучно, інтригуючи, і саме в цьому ще раз переконалися усі присутні.

В даний час в центральній бібліотеці проводиться бліц-опитування «Мої фаворити серед майстрів українського бестселеру», в дитячій бібліотеці триває соціологічне дослідження, підсумки яких будуть підведені, відповідно плану кампанії у вересні 2022 року. «Аналіз читання творів Андрія Кокотюхи» – дослідження рівня інтересу до творчої спадщини письменника, ефективності читання з подальшим визначенням напрямів роботи по популяризації його творчості та урахуванням результатів при поповненні фонду бібліотеки.

В рамках проекту працівники Дитячої бібліотеки підготували віртуальну виставку «Літературний простір: Андрій Кокотюха», яка знайомить з дитячими творами Андрія Кокотюхи, наявними у фонді книгозбірні.

Поширення віртуальної виставки у соціальних мережах сприяло знайомству з літературними творами автора більшій кількості користувачів. Facebook: зафіксовано

152 перегляди, 7 поширень; YouTube: 12 переглядів.

Також для більш детального ознайомлення з творчістю автора Дитяча бібліотека презентувала широкому колу читачів книжкову виставку-знайомство «Територія пригод та детективів Андрія Кокотюхи», на якій представлено твори знаного українського письменника, призначені як для юного, так і дорослого читача, що містяться у фонді книгозбірні.

Запропоновано 36 прим. друкованих видань.

У цей час в центральній бібліотеці проводиться бліц-опитування «Мої фаворити серед майстрів українського бестселеру», в дитячій бібліотеці триває соціологічне дослідження, підсумки яких будуть підведені, відповідно плану кампанії у вересні 2022 року. «Аналіз читання творів Андрія Кокотюхи» (ДБ) – дослідження рівня інтересу до творчої спадщини письменника, ефективності читання з подальшим визначенням напрямів роботи по популяризації його творчості та урахуванням результатів при поповненні фонду бібліотеки.

У бібліотеці-філії №3 КЗК «Жовтоводська ЦБС» відбулась флешбук-презентація «6 українських письменників, яких варто прочитати».

Фахівцями бібліотек, в рамках регіональної компанії, видано багато цікавих матеріалів, які орієнтовані на широке коло користувачів, для ознайомлення з творчістю сучасних письменників.

Дитячою бібліотекою розроблено та видано комплект інформаційних закладинок «Андрій Кокотюха. Спинитися неможливо» – короткий

екскурс по сторінках творів письменника для дітей молодшого та середнього шкільного віку. Бібліотека-філія №3 запропонувала своїм користувачам буклет-пораду «Письменники, яких хочеться читати». Центральна бібліотека – рекомендаційний бібліомікс «Сила бренду: найпопулярніші імена «Коронації слова»

Інформація про заходи, що відбувались у бібліотеках КЗК «Жовтоводська ЦБС», надавалась на сайт комунального закладу культури «Жовтоводська ЦБС» та висвітлювалась у

соціальній мережі Facebook.

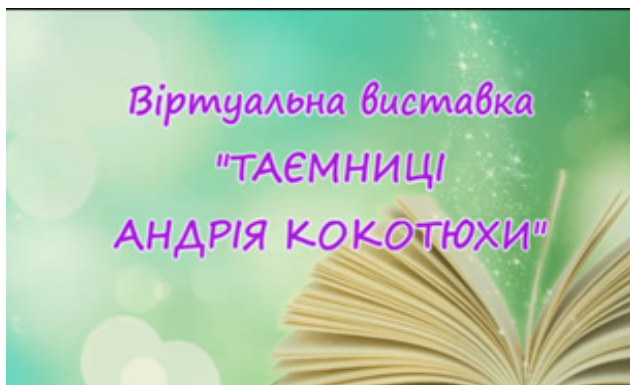
Організовані книгозбірнями заходи сприяли залученню користувачів бібліотек Жовтоводської міської територіальної громади до читання, самореалізації та підвищенню обізнаності із сучасним літературним процесом в Україні, популяризації бібліотечних фондів серед мешканців міста та за його межами через мережу Інтернет.

СКЗК «МЕЖІВСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА»

З метою популяризації сучасної української літератури, стимулювання мешканців Межівської територіальної громади до формування читацької грамотності, набуття навичок читання як щоденної практики та сприяння розвитку критичного мислення публічні бібліотеки громади долучилися до участі в регіональному проєкті «Письменники, короновані словом».

Працівники відділу обслуговування дітей СКЗК «Межівська центральна публічна бібліотека» підготували віртуальну виставку «Таємниці Андрія Кокотюхи». Під час перегляду читачі ознайомляться з творчістю А. Кокотюхи, зокрема його детективними творами для дітей.

Посилання на відео: <https://www.facebook.com/100025687923811/videos/683763952924716>

27 травня для користувачів Веселівської сільської бібліотеки-філії №1 СКЗК «Межівська ЦПБ» у мережі Facebook було презентовано флешбук «Письменники, короновані словом», де користувачі можуть ознайомитися з книгами літературних зірок, переможців конкурсу «Коронація слова», які є в бібліотеці.

Посилання на відео: <https://www.facebook.com/100025687923811/videos/530677911854730>

Завідувач Новопідгороднянської філії № 6 СКЗК «Межівська центральна пуб-

лічна бібліотека» підготувала віртуальну презентацію «Топ найцікавіших творів сучасних письменників України». Презентація має на меті – ознайомлення з творчістю видатних та популярних українських письменників, які мають нагороди, а також багатий літературний доробок: Юрій Андрухович, Андрій Кокотюха, Люко Дашвар, Світлана Талан, Василь Шкляр, Іван Байдак.

Посилання на відео: <https://www.facebook.com/100025687923811/videos/572036570955610>

У Новопідгороднянській філії № 6 була оформлена книжкова виставка «Топ найцікавіших творів сучасних письменників».

Веселівська філія № 1 до уваги читачів пропонує книжкову виставку «Письменники, короновані словом».

У СКЗК «Межівська центральна публічна бібліотека» оформлено перегляд літератури «Письменники, короновані словом». Мешканці громади різних вікових категорій мають змогу ознайомитися з найбільш популярними творами письменників, що

здобули визнання, мають нагороди, а також багатий літературний доробок.

На даний час робота над проектом «Письменники короновані словом» ведеться у всіх бібліотеках-філіях Межівської СТГ. Про проведеної роботу можна дізнатися з профілю Бібліотеки Межівщини у мережі Фейсбук.

БІБЛІОТЕКИ КРИНИЧАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

У рамках регіонального проекту та з метою популяризації сучасної української літератури, розвитку читацької культури громади, залучення читачів, підвищення іміджу бібліотек в книгозбірнях територіальної громади організовано:

- виставки-прем'єри «Володарі українського подіуму», виставки-дос'є «Смак коронованого слова», виставки-перегляди «Перлини сучасності». На виставках представлені книги С. Талан – сучасної української письменниці, авторки романів в жанрі «реальних історій», Золотої письменниці України, Л. Дашвар – української письменниці, сценариста, журналіста, багаторазової лауреатки премії «Коронація слова», Ю. Андруховича – класика актуальної української літератури, письменника коронованого словом, В. Шкляра – сучасного українського письменника, журналіста, володаря премій «Коронація слова», А. Кокотюхи – українського письменника, майстра українського готичного детективу, ба-

гаторазового переможця конкурсу «Коронація слова».

- вуличні репортажі «Короновані словом».

Спілкуючись з мешканцями громади, бібліотекарі популяризували книги українських письменників-сучасників, таких як Юрій Андрухович, Василь Шкляр, Світлана Талан, Андрій Кокотюха, Люко Дашвар та знайомили

з їхньою біографією та літературними доробками. Зацікавлені громадяни брали для читання книги, із задоволенням запропоновані бібліотекарями.

БІБЛІОТЕКИ СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

З метою популяризації сучасної української літератури, формування читацької грамотності, стимулювання мешканців Слов'янської селищної громади до читання, ознайомлення з творчістю письменників – Юрія Андруховича, Андрія Кокотюхи, Люко Дашвар, Світлани Талан, Василя Шклера, Івана Байдака у бібліотеках громади були оформлені книжкові перегляди та виставки творів вищеназваних авторів.

Для зацікавлення користувачів створили інформаційні довідки про кожного з них із описом творчого доробку. Ознайомлення з презентаціями викликало бажання читачів взяти книжку або прочитати в Інтернеті, якщо її не було у фонді бібліотеки.

Підліткам полюбилися дитячі твори Андрія Кокотюхи.

Для того, щоб мати можливість придбати хоча б одну книжку кожного з «коронованих словом», минулим літом працівники бібліотек громади разом з постійними користувачами організували ярмарку домашніх смаколиків, а в січні ходили щедрувати. От і придбали нещодавно у книжковому магазині сусіднього містечка твори Світлани Талан та Івана Байдака.

Складність спілкування спочатку через карантинні обмеження, а зараз через військовий стан покликала бібліотеки проводити «бібліотечні мандри».

Зараз бібліотеки громади працюють в режимі війни. Бібліотечні працівники зби-

рають харчі для військових територіальної оборони та вимушено переміщених осіб. Створено пункт гуманітарної допомоги, проводиться постійна робота з упорядкування території, організовано альтанку відпочинку для водіїв «швидких» та поранених, що можуть самостійно пересуватися. На майданчику для автомобілів «швидкої допомоги», що знаходиться поряд з бібліотекою, фахівці бібліотеки спілкуються з мешканцями громади, популяризуючи твори сучасних українських письменників.

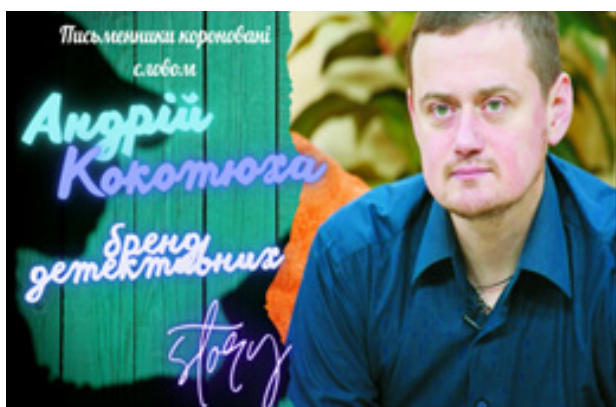
Новим користувачам-чоловікам найбільше подобаються твори Василя Шклера та Андрія Кокотюхи. Жіноча половина читає Світлану Талан.

Читають на сонечку і в холодку, в черзі за «гуманітаркою» і під гул військових літаків...

БІБЛІОТЕКИ ПЕТРИКІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Бібліотечні працівники Петриківської територіальної громади, беручи участь у регіональній кампанії «Читаємо разом», організували у своїх закладах різноманітні виставки та відкриті перегляди літератури за назвою проекту «Письменники короновані словом», які користуються попитом користувачів бібліотеки та мешканців громади. Також до уваги користувачів соцмереж на сторінці у фейсбуці започаткована серія віртуальних подорожей-знайомств «Українські письменники короновані словом, яких варто читати»:

«Байдак Іван – письменник нової хвилі», «Андрухович Юрій – письменник якого читають на одному диханні», «Талан Світлана – майстриня добра й краси», «Люко Дашвар – золота авторка України», «Шкляр Василь – батько українського бестселера», «Кокотюха Андрій – бренд детективних історій».

ЮР'ІВСЬКА ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА

Юр'івська публічна бібліотека і її філії приєдналися до участі у проведенні регіональної кампанії «Письменники, короновані словом». Вона передбачала популяризацію сучасної української літератури, стимулювання мешканців регіону до формування читацької грамотності, набуття навичок читання як щоденної практики, сприянню розвитку критичного мислення. Наприкінці січня 2022 року на нараді бібліотечних працівників ознайомили з положенням про організацію та проведення регіональної кампанії «Письменники, короновані словом», було складено загальний план проведення регіональної кампанії Юр'івської публічної бібліотеки та її філій.

Розпочалась кампанія з лютого 2022 року. Завданням було залучення мешканців до читання кращих художніх творів сучасних українських письменників, виховувати почуття патріотизму, гуманного ставлення до оточення, любові до Батьківщини та гордості за неї, поваги до її славетного минулого, розвитку читацької культури Юр'івської громади, просування ідеї читання як сучасного тренду.

Наша країна багата на талановитих письменників, їхня творчість маловідома сучасним громадянам. А вони творять багато-

гранну творчість, своїми доробками бентежать душу, хвилюють і збагачують духовно.

Юр'івська публічна бібліотека та її філії взяли участь у прояві інтересу до творчої спадщини письменників і долучилися до проведення регіональної кампанії «Письменники, короновані словом»

Перші знайомства відбулися в лютому.

Згідно з загальним планом була проведена підготовка і створення книжково-ілюстративних виставок-знайомств: «Українське слово проситься до тебе» (Юр'івська публічна бібліотека), «Сучасне! Класне! Українське!» (філія Варварівської бібліотеки), «Короновані словом і читачами» (філія Чернявщинської бібліотеки), «Письменники, короновані словом» (філія Юр'івської бібліотеки для дітей) та ін., де представлена користувачам бібліотеки та гостям інформація про регіональну кампанію та інформація про кожного письменника-учасника, а також книги, які є у фонді бібліотеки.

З метою привернення уваги та формування інтересу до творчості письменників в філії Чернявщинська бібліотека проведено знайомство з письменниками під назвами «Письменницьке сузір'я», «Обрані часом». Цікава розповідь пролунала з уст бібліотекаря про

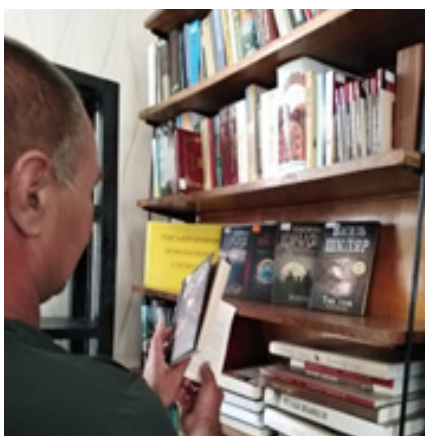

життєвий і творчий доробок цих письменників.

Під час проведення поетичної алеї «Поезія Івана Байдака – це пісня любові», бібліотекар Юр'ївської публічної бібліотеки Міщенко О.В. представила користувачам слайд-презентацію «Пісні любові», знайомлячи з поетом і його поетичним надбанням. Кожен твір Івана Байдака – це неповторне творіння, яке встигло набути популярності.

Старшокласники завітали до філії Новов'язівської бібліотеки на літературне знайомство «Реальні історії Світлани Талан». Захід було присвячений життю й творчості талановитої письменниці, яка сіє в серцях читачів добро і світло. У бібліотеці була організована книжкова виставка «Світлана Талан – сучасна українська письменниця».

Всіх охочих запросили на літературне рандеву «Майстер карбованого слова Василь Шкляр» до філії Жемчужненської бібліотеки. Бібліотекарка розповіла про одного із найвідоміших і найбільш читаних сучасних українських письменників – Василя Шкляра.

Прекрасним доповненням стала книжкова виставка «Бути письменником – покликання душі» з книгами автора та відеопрезентація про них.

У філії Водянської бібліотеки на черговому засіданні клубу за інтересами «Берегиня» відбулася презентація видань Люко Дашвар «Найбільш тиражна письменниця країни». Відбулося знайомство з рубрикою «Пам'ятаю все життя», в якій люди писали про єдиний незабутній факт свого життя. А потім учасники клубу презентували трилогію «Биті є» і розповіли про життя хлопців з роману «Рай.Центр».

У філії Новогригорівської бібліотеки завідувач організувала та провела вечір-портрет «Птах високого польоту» для учнів місцевої школи. Вона розповіла присутнім про життєвий та творчий шлях Юрія Андруховича, якого назвали одним із найвидатніших інтелектуальних голосів України. Виставка книг та чимало інших матеріалів доповнили цей захід.

Охочих ознайомитись із творчістю Андрія Кокотюхи запросили на літературну годину «Засновник українського готичного детективу Андрій Кокотюха» у філію Варварівської бібліотеки. Про захопливий світ детективних історій розповів один із активних читачів. У бібліотеці діє виставка за цією тематикою, на якій представлені найвідоміші детективи письменника

За період проведення регіональної кампанії заходи відвідали 120 читачів усіх вікових категорій. Видано 95 примірників книг рекомендованих письменників.

Деякі заходи знайшли своє відображення на сторінках наших бібліотек у Фейсбуці.

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

БІБЛІОТЕКАРІ МІСТА ПАВЛОГРАД РЕАЛІЗУЮТЬ ПРОЄКТ ДОБРА «ВІД СЕРЦЯ ДО СЕРЦЯ»

Робота колективу КЗ «Павлоградська міська ЦБС» у проєктах не зупиняється ні на хвилину. Фінансування закладів під час війни відбувається тільки на заробітну плату та на захищенні статті: оплата комунальних послуг та енергоносії. Тому за рахунок грантівських коштів відбувається закупка вкрай необхідних матеріалів для виїзду волонтерських груп бібліотекарів у міста розташування ВПО для проведення майстер-класів та надання психологічної допомоги!

Завдяки фінансовій підтримці м. Ставангер (Норвегія) та в рамках Програми «Інтеркультурні міста» (координатор української мережі Інтеркультурних міст, експерт ради Європи – Ксенія Хованова-Рубікондо) Павлоградською централізованою міською бібліотечною системою реалізовується проєкт «Від серця до серця», метою якого є створення мобільної арт-терапевтичної групи для надання психологічної допомоги для дітей ВПО.

Співпартнером проєкту є КП «Павлоградська телерадіокомпанія». Наші партнери фільмують актуальні події нашого міста і підтримують нас.

З квітня 2022 року на різних об'єктах в місті бібліотекарі щочетверга працюють з дітками і дорослими ВПО, надаючи їм психологічну допомогу і підтримуючи віру на краще! Бібліотекарі на постійній основі організовують комплекси розваг для діточок, родини яких були вимушені переселитися до нашого міста. Основним лейтмотивом зустрічі є єднання, ідея про те, що разом люди можуть впоратися із будь-якими викликами та труднощами.

Діти переглядають цікаві мультфільми, беруть участь у рухливих іграх на свіжому повітрі, підтримують одне одного, більш старші учасники заходів охоче допомагають

своїм маленьким друзям.

Для реалізації проєкту за кошти, надані партнерами у сумі 30 523,50 грн закуплено такі матеріали: ноутбук, портативна акустика, колонки, сумка для ноутбука, маніпулятор (мишка), кольорові набори паперу, фоаміран кольоровий, клей-олівець, ножиці, кольорові олівці. З квітня 2022 року, а це майже три місяці, на різних об'єктах в місті бібліотекарі щочетверга працюють з дітками і дорослими ВПО надаючи їм психологічну допомогу і підтримуючи віру на краще.

Знак солідарності, довіри та миру. З 2013 року бібліотечна система є активним учасником програми Інтеркультурні міста Ради Європи. У 2014–2016 роках Центр розвитку «Демократія через культуру» спільно з муніципалітетом Ботчирка (Швеція), за підтримки Шведського Інституту (Стокгольм) реалізували проєкт «Зламати стереотипи: побудова довіри та миру». Учасники проєкту – шведське місто Ботчирка та українські міста Павлоград (Дніпропетровська область) і Луцьк (Волинська область) – зламали існуючі стереотипи й досягли солідарності, взаєморозуміння та злагоди (<https://www.facebook.com/breakingdownstereotypes/>). Сьогодні над муніципалітетом Ботчирки майорить український прапор як символ солідарності з народом України в його боротьбі проти агресора.

Одним із активних тренерів та учасників проєкту була директор бібліотеки Бабічева Л. В кожному проєкті головне це люди і те, що вони роблять. Проєкт закінчився, але дружні зв'язки залишились. З початком війни наші партнери вийшли на зв'язок та запропонували свою допомогу та підтримку. Почалась нова фаза проєкту. 20 квітня 2022 року відбулася ZOOM-конференція із командою з Ботчирки (Швеція), м. Луцьк та м. Павло-

град. Під час конференції учасники обговорили деталі майбутнього проекту – Подолання стереотипів 2 – міжкультурний діалог проти варварської війни – що змінюється у наших цінностях, яким ми бачимо майбутнє, що треба зробити саме зараз. Бібліотечна команда представила відеоматеріали та інструменти реабілітації ВПО під час воєнних дій, які ми використовуємо у своїй роботі для подальшого розповсюдження досвіду павлоградської громади. Напрацювали подальші дії проекту та моменти гуманітарної підтримки з боку зарубіжних партнерів. Колектив закладу очікує від партнерів на фінансування нового соціально-психологічного проекту «Всі свої» у сумі 122 349,40 грн.

Проект британської організації Street Child. 6 липня 2022 року відбулась організаційна зустріч представників культури м. Павлоград з Оленою Лучко та Андрієм Несговорим (м. Дніпро), ініційована Відділом культури Павлоградської міської ради, на якій об-

говорювалось питання створення кімнати психологічної та координаційної підтримки ВПО із зон бойових дій та конфліктів. Бібліотечні заклади міста команді проекту представила директор КЗ «Павлоградська МЦБС» Бабічева Л.В. Проект буде реалізовуватись за підтримки британської організації Street Child БФ «За майбутнє України». Мета проекту: підготувати дітей до нового навчального року в складних та надзвичайних умовах. Цільова аудиторія проекту – діти віком від 6 до 17 років. Очікуємо на відбіркові результати.

Колектив закладу готовий до викликів часу, вмотивований і готовий допомагати людям, які того потребують. Тримаємо інформаційний фронт!

Лариса Бабічева,
директор КЗ «Павлоградська
міська ЦБС»

«КІТ: КРАЩАІГРОТЕКА»

Впродовж десятиліть серед молоді склався стереотип, що бібліотека – це багато пилу і тони нудьги. Дніпропетровська обласна бібліотека для молоді імені М.Светлова розвіює ці стереотипи.

Ми намагаємось працювати для молоді, з молоддю та надаємо їм можливості самим втілювати свої ідеї.

У нашій бібліотеці була створена команда молодих бібліотекарів та волонтерів, які на запит молоді «Чи могли б ми зібратися та пограти у наші настільні ігри тут?» відповідали: «Звісно. ТАК!». Молодь згуртувалась у бібліотеці та організувала настільну ігротеку, адже бібліотека відкрита для всіх, незалежно від віку, статі і здібностей.

Ми підтримали ініціативу молодих людей, пішли назустріч, відкоригували режим роботи під запити молоді, стали допомагати з облаштуванням молодіжного простору. Ігротека

мала успіх, долучались нові учасники, і народилась ідея проводити спільні настільні ігротеки з молоддю села Старі Кодаци в сільському будинку культури. Був створений проект «КІТ: КращаІгроТека», щоб проводити заходи не тільки в межах бібліотеки, а й поза її межами, згуртувати більшу кількість людей, забезпечити мобільність, отримувати комунікацію під час виїзних настільних ігroteк

Як показав наш досвід, молодь простіше йде на контакт під час гри, гуртується, починає спілкуватися поза ігровою і комунікативна активність відновлюється.

Ми пропонуємо різноманітні ігри, які сприяють розвитку логічного та критичного мислення, вчать аналізувати ситуацію, прораховувати результати своїх дій, підвищують загальний інтелектуальний рівень, розвивають креативність і навички соціальної взаємодії.

Повномасштабне вторгнення російських військ в Україну вмиг докорінно змінило наше життя. Місто Дніпро розташоване у прифронтовій зоні, тому стало гуманітарним хабом, що приймає біженців і поранених, надаючи їм необхідну допомогу, а наші волонтери роблять усе можливе для підтримки армії.

У нашій бібліотеці в перший місяць війни працював волонтерський центр, і бібліотекарі допомагали збирати все необхідне для військових і біженців. Наразі, ми разом із волонтерами шиємо рукавиці, плетемо маскувальні сітки, збираємо гуманітарну допомогу воїнам ЗСУ. Для переселенців, які проживають в шелтер-центрах, разом із волонтерами проводимо різноманітні майстер-класи, знайомимо з новими книгами, граємо в настільні ігри від «KIT: КрацаІгроТека».

В умовах воєнного стану ми актуалізували проєкт і працюємо з дітьми та підлітками-переселенцями у двох шелтер-центрах. Також проводимо ігрові зустрічі для всіх охочих у

нашій бібліотеці. Тільки з квітня по травень ми провели 16 ігрових зустрічей для 189 осіб, із них 6 – в шелтер-центрах для 74 осіб із числа переселенців. Проєкт «КрацаІгроТек» використовуємо на підтримку дітей, підлітків та молоді переселенців, аби допомогти нормалізувати їхній психологічний стан, щоб вони могли знаходити нових друзів, спілкуватися, усміхатися, грати в класні ігри і розвиватися.

Як сказано в одній відомій притчі: «Дай людині рибу, і вона буде сита один день, дай їй вудку і навчи ловити рибу, і вона буде сита завжди». Ми сприяємо тому, щоб наші постійні відвідувачі самі виявляли ініціативу, збиралися, спілкувалися, підвищували свою самооцінку, отримували нові життєві орієнтири та цінності.

Ольга Матюхіна,
директор КЗ «Дніпропетровська обласна бібліотека для молоді ім. М.Светлова»

У БІБЛІОТЕЦІ НА ШЕВЧЕНКА СТАРТУВАВ НОВИЙ ПРОЄКТ «LІВ: ПРОДОВЖЕННЯ»

Проєкт БФ «Бібліотечна країна» підтриманий програмою Black Sea Trust фонду German Marshall Fund розрахований на бібліотечних лідерів та лідерок, які:

- продовжили роботу в евакуації;
- переформатували свою діяльність внаслідок руйнування закладу;
- організували переміщення своїх бібліотечних закладів;
- з тимчасово окупованих територій;
- вмотивовані лишатися та працювати в Україні.

Щоб підтримати успішних бібліотечних лідерів та лідерок з Київської, Чернігівської, Сумської, Житомирської, Донецької, Запорізької, Луганської, Харківської, Одеської, Миколаївської, Херсонської, Дніпропетровської областей у продовженні своєї справи та забезпеченні сталості у галузі та професії, команда проєкту відбрала 30 учасників та учасниць для роботи у відновлювальному курсі, що триватиме з

20.07.2022 по 31.12.2022.

Проєкт надасть підтримку віддаленого координаційного центру з метою:

- продовження професійного розвитку в бібліотечній галузі;
- фахової юридичної та психологічної підтримки;
- напрацювання навичок сталості;
- втілення розвиткових задач;
- набуття закладами міжнародного партнерства.

Робота координаційного центру триватиме 6 місяців в онлайн форматі. Під час реалізації проєкту бібліотечні працівники отримують можливості спілкування та обміну досвідом, підвищать рівень навичок проєктної діяльності та фандрейзингових кампаній.

Тетяна Герасюта,
заступниця директора
КЗ «Централізована бібліотечна система м.Кам'янського» Кам'янської міської ради

БІБЛІОТЕЧНІ ПРАКТИКИ

КОЛИ ЧИТАННЯ НАДИХАЄ... ЗАСПОКОЮЄ... ТІШИТЬ...

досвід роботи КЗК «ДОУНБ» з внутрішньо переміщеними особами

Сьогодні ми щоденно складаємо іспит на людяність та силу духу. Це стосується ставлення, перш за все, до вимушених переселенців, яким на нових місцях надзвичайно потрібні крім базових речей, ще й добре слово, рекомендація, моральна підтримка та звичайно Книга. Саме читання не лише розвиває емпатію, а й заспокоює та допомагає впоратися з тривогою та стресом. Не дивно, що великою увагою у відвідувачів бібліотеки користується книжкова виставка «Зберігайте спокій та читайте книги!», видання з якої майже щодня беруть на читацький формуляр. Читання відволікає від проблем та дає можливість відпочити душею. Занурюючись у книгу, ми переймаємося долею героїв, проживаємо та відчуваємо їхні життя. Це дозволяє забути про власні негаразди та пережити тяжкі події, відрефлексувати свої переживання та зберегти здоровий глузд.

Оговтавшись від бурхливих змін у своєму житті, ті, хто переселився, потребують не тільки інформаційної допомоги, а й ще спілкування. Здебільшого переселенців до бібліотеки приводять їхні нові знайомі чи родичі, які теж відвідують бібліотеку. Бібліотека пропонує безкоштовний доступ до інтернету, ксерокопіювання, користування коворкінг-центром. Бібліотекарі ласкаво вітають всіх, кому потрібне комфортне робоче місце для продуктивної роботи, ділових зустрічей та онлайн-навчання. Побувавши раз в нашій бібліотеці, вони повертаються сюди знову: беруть книги, періодичні видання, відвідують наші масові заходи як слухачі та учасники. Наприклад, майстер-класи з образотворчого мистецтва у відділі абонементу за підтримки професійних викладачів відвідують багато дітей. Вони залюбки занурюються в дивовижний світ арт-терапії та набувають нових навичок малювання. Після заходів вони поспішають до книжкових полиць, де шукають пригодницьку та казкову прозу. Дітлахи люблять пригоди «Моллі Махлюй», Пауля Маара, Сашка Дерманського і Лесі Ворониної. Малеча в захваті від кольорових енциклопедій, книжок-картонок про тварин різних континентів. Підлітки фанатують від детективів Енід Блайтон, Андрія Кокотюхи, Зірки Ментазюк та інших.

На прохання відвідувачів були організовані безкоштовні онлайн-лекції «Де брати сили в кризовій ситуації? Життя та його опори», які

проводять досвідчені психологи та терапевти, бо далеко не кожна людина здатна самостійно справитися з кризовою ситуацією, і в цьому випадку необхідна допомога фахівця. На заходах учасники розбирають, як мозок реагує на стресові події, дізнаються справжнє значення та вплив страху, тривоги й болю на організм людини, отримують практичні поради як подолати військовий стрес. Психологи наголошують, що бібліотерапія підтримує душевний баланс. Методика терапії передбачає послідовність дій: щоб зацікавити людину та налаштувати на роботу, їй спочатку пропонують почитати літературу, яка не має відношення до конфліктної ситуації. Потім підбираються книги, тематика яких відповідає проблемі читача, щоб він мав змогу відчути ситуацію зі сторони, усвідомити, що будь-яку проблему можна подолати.

Співробітники бібліотеки співпрацюють з волонтерським пунктом Дніпровського будинку мистецтв, благодійним Фондом «Карітас Донецьк» та волонтерським штабом «КУСТ». Фахівці інформаційно-ресурсного центру «Вікно в Америку» та відділу документів іноземними мовами вийшли к волонтерам з пропозицією проводити навчально-розважальні заняття для дітей, метою яких є мотивувати їх на зацікавлене вивчення іноземної мови. Проект «Весела англійська для дітей» набирає обертів, навчання побудовано на міксі відео-, теоретичних, практичних та ігрових матеріалів. Заняття відвідують діти, які в інтерактивній формі вивчають лексику, дивляться англійські казки, грають в пізнавальні ігри, все це робить їх процес опанування англійської мови легким, цікавим і

продуктивним.

Діти-переселенці з дитячого центру «Паросток» зі своїм вихователем Ольгою Санжєвською відвідують бібліотеку, щоб не тільки дізнатися нові англійські слова, а й помалювати, поспівати та навіть потанцювати. Бібліотечні руханки заряджають позитивом, енергією та новими знаннями. Керівник інформаційно-ресурсного центру «Вікно в Америку» Світлана Усенко розповідає: «Кожного дня ми робимо все можливе, щоб побачити усмішки на дитячих обличчях. До Міжнародного дня захисту дітей організували справжнє свято: ласий майстер-клас «Українські смаколики» від колег патентно-технічного відділу, цікаву бібліотечну екскурсію, веселі вірші та казки, за допомогою яких можна вдосконалити навички говоріння, розвинути пам'ять та розширити свій словниковий запас. Дуже добре, що бібліотека має технічні можливості урізноманітнити дозвілля дітей».

Щоб провести час з користю бібліотекарі організували малечі пізнавальну подорож по історичному куточку міста. Англійська прогулянка походила біля Дніпропетровського національного історичного музею ім. Дмитра Яворницького, тож діти дізналися цікаві факти з історії міста Дніпро. Під час прогулянки була використана методика асоціативного вивчення іноземної мови «Що ти бачиш? Я бачу...» – тож, що бачили, про те і говорили. Незабутньою для дітей стала зустріч зі справжнім журналістом. Волонтер бібліотеки пані Світлана завітала на одне з занять і влаштувала справжню презентацію своєї професії. Дітки виконали практичні вправи, щоб позбутися скутості й сором'язливості та почули користі поради як вести свій канал на YouTube. Особливо малечі сподобалась вправа «Жива мова», де вони намагалися протя-

гом п'яти хвилин розповісти про свою улюблену книгу, а вчитель-інструктор допомагав їм перекласти інформацію англійською мовою. Вихователь групи теж не нудьгує під час активних занять її підопічних. Вона вдосконалює свою англійську, прослуховуючи навчальне відео з YouTube та ануючи нову лексику. Підняти свій професійний рівень допомагають і методичні видання спеціалізованого фонду. Кожного разу, відвідуючи бібліотеку діти знають, що на них чекають позитивні емоції, нові враження, яскраві книги та смачне дружнє чаювання.

Як бачимо, бібліотечний фронт – це допомога без вихідних. Бібліотекарі роблять все для того, щоб внутрішні переселенці не відчували себе чужими і самотніми в нашому місті. Наша небайдужість дає можливість всім нашим читачам впевненість в тому, що вони не самі, і завжди можуть розраховувати на підтримку і допомогу. Разом до Перемоги!

Оксана Шевченко,
заступник директора з внутрішньо
бібліотечної роботи КЗК «Дніпропетровська
ОУНБ ім. Первоучителів слов'янських
Кирила і Мефодія»

БІБЛІОТЕЧНА СТОРІНКА У СОЦМЕРЕЖІ ЯК НАДІЙНЕ ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЇ ТА ІНФОРМУВАННЯ

*«Інформація сама по собі - не сила, інакше
наймогутнішими людьми на світі
були б бібліотекарі»
Брюс Стерлінг*

У світі постправди та жорстких реалій українського інформаційного простору достовірною інформацією є ковток свіжого повітря, а критичне ставлення до інформації допомагає не поринути з головою у суцільну брехню і маніпулювання. Сучасна ситуація в Україні, яка стала полем для інформаційних війн та пропагандистських кампаній, ще більше

вимагає від бібліотек ставати форпостом здорового глузду і перевіреної інформації.

На жаль, соціальні мережі, як правило, не є джерелом правдивої інформації, то ж для бібліотеки важливо зважено підходити до контенту своєї сторінки, перевіряти запропоноване своїм підписникам. Бібліотечна сторінка ДОУНБ у фейсбук (<https://www.facebook.com/>

libr.dp.ua) – той майданчик, де можливо сформувати медіаконтент, який цілеспрямовано буде просувати достовірну інформацію, рекомендувати перевірені джерела, інформувати і просвіщати.

З перших днів повномасштабного вторгнення обласна наукова бібліотека ні на мить не припиняла інформування користувачів, першочерговою задачею було визнано спрямування людей на отримання інформацію виключно з офіційних джерел, для запобігання панічних настроїв та розгубленості, яка охопила всіх у ці дні. Ситуація, що склалася, вимагала переосмислення та впорядкування контенту, проведення певної роботи зі зміною структури подання постів та розробки певних тематичних рубрик для подальшого наповнення.

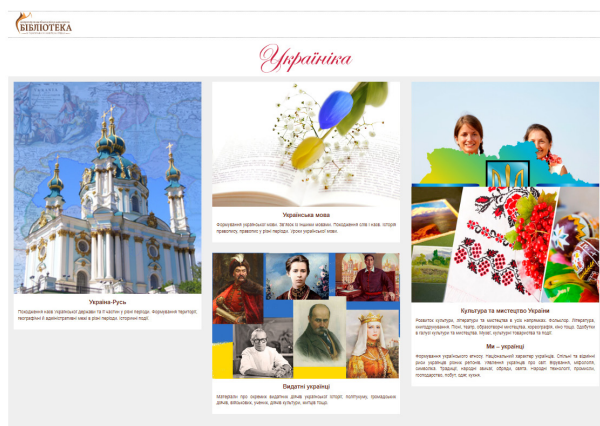
В умовах інформаційного протистояння, спростування наративів росії щодо української державності, мови, культури, від маніпуляцій до відвертої брехні, – регулярно публікуються пости, в яких висвітлюються особи і події, що творили наше минуле і творять наше сьогодення, розкривають потенціал України та українців (сторінка «День за днем» (<https://www.facebook.com/denzadn>) рубрики: «Гордість України», «Українці у світі», «Україна сьогодні», «Наша історія»).

Окремим блоком, за хештегом #Вулиці_нашого_міста регулярно розміщуються пости, які знайомлять мешканців Дніпра з особами, на честь яких перейменували вулиці міста,

посідає не останнє місце в історії держави і світу.

Для підтримки медіаграмотності публікуються пости з інформацією від Центру протидії дезінформації при РНБО України (<https://cpd.gov.ua>), де основна увага зосереджена на протидії поширенню неправдивої інформації в інтернеті та фейків у медіа. На конкретних прикладах можна побачити всі маніпулятивні практики, які ворог застосовує в гібридній війні.

Серед читачів і підписників сторінки ДОУНБ у фейсбук користуються широкою популярністю пости, присвячені українській мові, її історичному розвитку та заборонам зі сторони спочатку імперії, а тепер і сучасної рф. Не менш актуальними є пости щодо спростування міфів, які просуває агресор, розкриваються маловідомі сторінки історії. Таким чином популяризується не тільки достовірні і цікава інформація, а ще й сторінка сайту «Україніка» (<https://www.libr.dp.ua/?do=ukrainica>), де акумулюється вся інформація щодо України:

її народу і його історії, традицій та культури, розбудову політичної нації, формування держави Україна, її видатних діячів. Матеріали про природне, географічне середовище, демографічний, економічний, соціальний, освітній, культурний і науковий потенціал нашої країни, здобутки української нації, її місце у світовому цивілізаційному розвитку.

Отже, сучасний інформаційний простір, зокрема соцмережі, широке поле діяльності для бібліотеки. Де, крім традиційного інформування про послуги, фонди, заходи, можна створити простір для перевіреної і корисної інформації. Сторінка у соцмережі стає об'єктом і засобом інформаційного керування, а бібліотекарі повинні критично підходити до відібраної інформації з подальшим її поширенням в інтернеті.

імена яких довгий час були або забуті, або під заборону, але завдяки цим особам наш край

Бібліотекарям, щоб зорієнтуватися у світі інформації, необхідно володіти навичками грамотного її пошуку, аналізу джерел, навчитися критично відбирати та оцінювати її, перевіряти факти. Відповідальне ставлення

до достовірності інформації – важливий елемент інформаційної безпеки держави.

Юлія Зюлева,
вчений секретар КЗК «ДОУНБ»

ЗРОБИМО УКРАЇНСЬКУ МОВУ РІДНОЮ КОЖНОМУ УКРАЇНЦЕВИ!

Мова для нас – це сила, історія і культура. Це частина нас, це наша унікальність, яка водночас споріднює нас з усіма українцями. Це наче колискова, яку в дитинстві тобі співає мама, а коли дорослішаєш починаєш співати сам.

Цього року українська прогриміла на весь світ, шкода, що за таких жахливих обставин, але разом з тим вона стала ще більш цінною для кожного українця.

Коли весь світ скандує «Слава Україні» та наспівує «Стефанію», серце просто розривається від безумовної радості та гордості. Та й не дивно, адже українська мова входить в трійку наймилозвучніших мов світу. Про це вам однозначно розказували на уроках літератури, це ви могли зрозуміти, коли читали Шевченка, Івана Франка, Лесю Українку, Володимира Сосюру, Ліну Костенко та багатьох інших видатних поетів та письменників України.

Дійсно, важкою ціною, але, як ніколи, свідомо більшість населення переходять на українську. Популярний додаток для вивчення мов Duolingo повідомив, що з початку російсько-української війни 24 лютого кількість тих, хто вивчає українську мову, збільшилася на 577%. При цьому українська мова перемістилася з 33 місця за популярністю на 13.

Цей інтерес та зростаючу кількість охочих думати, спілкуватись і мріяти українською не могли не помітити і в нашій Дніпропетровській обласній бібліотеці для молоді ім. М.Є. Светлова, тому і вирішили надати друге дихання розмовному клубу української мови під час війни.

Адже мова на війні переважно та рідна, яка відрізняє – своїх від чужих. Як каже один з парамедиків ЗСУ: «Ворог може підступно одягнути форму ЗСУ або відповідні відмітки, але мову він не підробить ніколи, тому що вона належить виключно нам.» Так, до речі, вважає і одна з наших учасниць розмовного клубу, яка нещодавно переїхала з Маріуполя: «росія забрала у мене все, але українську мову я не віддам!».

Наш клуб, ця спільнота однодумців, як

ковток свіжого повітря для всіх. Адже тут зібрались люди, що цінують справжнє, цінують свою країну, свою культуру, свою причетність до цієї країни. Їм подобається відчувати свою причетність до української культури на практиці.

Найбільше надихає у наших зустрічах те, коли приходять люди різного віку, з різним рівнем мови і прекрасно взаємодіють один з одним. Коли на початку зустрічі люди роблять паузи на кожному слові, а наприкінці відчують, що швидкість мовлення зростає вдвічі, набувають впевненості та ще більшої мотивації. Коли незнайомі один одному люди за хвилину знаходять спільну мову їх неможливо зупинити! А після зустрічі довго не можуть розійтись, бо знаходять однодумців не тільки на мовному питанні. Основна концепція нашого клубу: розмовляють всі! Незалежно від рівня і впевненості! Ми закликаємо не соромитися своєї української, якою б вона не була! Для того, щоб було легше наш викладач, Ірина Пасько, ділиться корисними порадами, щодо комфортного переходу на українську:

- Чітко проговоріть для себе мотивацію;
- Оточіть себе українськомовним контентом;
- Українізацію через кохання ніхто не скасовував;
- Знайдіть собі україномовне середовище
- Переходьте на українську різко та без сумнівів!
- Заведіть нотатник для цікавих нових слів і тих, що потребують корекції;
- Смачно й щедро лайтесь українською;
- Діліться своїми успіхами й труднощами з друзями, у соціальних мережах;

- Читайте історії людей, яким вже вдалося перейти на українську;
 - Будьте впевненими та знятими!
- Віримо, що мова – це зброя, яку потрібно застосовувати у боротьбі з ворогом. Коли ми бачимо, що все більше і більше свідомих

українців долучається до вивчення та вдосконалення мови ми точно знаємо, що україномовне майбутнє переможе! Тому чекаємо всіх охочих та тих, хто:

- Тільки починає говорити українською і шукає підтримки;
- Добре володіє мовою, але відчуває нестачу розмовної практики;
- Хочє відпочити, відволіктись, корисно та цікаво провести час в україномовному середовищі.

Що? Розмовний клуб української мови.

Де? Дніпропетровська бібліотека для молоді ім. М.Є. Светлова.

Коли? Щочетверга о 16.00.

Тетяна Соловйова,

провідний бібліотекар

КЗ «Дніпропетровська обласна

бібліотека для молоді ім. М. Светлова

БІБЛІОТЕЧНІ АКТИВНОСТІ КАМ'ЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК

В КІНО ДО БІБЛІОТЕКИ

Проект БФ «Бібліотечна країна» підтриманий програмою Black Sea Trust фонду German Marshall Fund розрахований на бібліотечних лідерів та лідерок, які:

- продовжили роботу в евакуації;
- переформатували свою діяльність внаслідок руйнування закладу;
- організували переміщення своїх бібліотечних закладів;
- з тимчасово окупованих територій;
- вмотивовані лишатися та працювати в Україні.

Щоб підтримати успішних бібліотечних лідерів та лідерок з Київської, Чернігівської, Сумської, Житомирської, Донецької, Запорізької, Луганської, Харківської, Одеської, Миколаївської, Херсонської, Дніпропетровської областей у продовженні своєї справи та забезпеченні сталості у галузі та професії, команда проекту відбрала 30 учасників та учасниць для роботи у відновлювальному курсі, що триватиме з 20.07.2022 по 31.12.2022.

Проект надасть підтримку віддаленого координаційного центру з метою:

- продовження професійного розвитку в бібліотечній галузі;
- фахової юридичної та психологічної підтримки;
- напрацювання навичок сталості;
- втілення розв'язувальних задач;

- набуття закладами міжнародного партнерства.

Робота координаційного центру триватиме 6 місяців в онлайн форматі. Під час реалізації проекту бібліотечні працівники отримують можливості спілкування та обміну досвідом, підвищують рівень навичок проектної діяльності та фандрейзингових кампаній.

Тетяна Герасюта,

заступниця директора

КЗ «Централізована бібліотечна система м. Кам'янського» Кам'янської міської ради

ПРАВ БЕЗ ОBOB'ЯЗКІВ НЕ БУВАЄ

Книжковою виставкою «Оберіг нашої державності» (бібліотека — філія №8) розпочалися бібліотечні активності у кам'янських бібліотеках до Дня Конституції України. Громадяни мають знати основний закон нашої держави, адже саме в ньому закріплені права, свободи та обов'язки людини та громадянина.

Для кращого засвоєння основного закону бібліотека-філія №9 підготувала своїм читачам пізнавальне відео, що закликає не лише знати свої права, але й вчитись відстоювати свої права і свободи.

Відділ електронної та бібліографічної інформації у пості #бібліограф_інфо на сторінці фейсбуку «Бібліотека на Шевченка» знайомить з історією першої у світі Конституції, що регламентувала права васала та його підлеглих – Конституцію Пилипа Орлика 1710 року – «Пакти й Конституції прав і вольностей Війська Запорозького».

Бібліотекарі бібліотеки на Шевченка тестували нову карткову гру для справжніх українців «Все буде Україна». Тут є карти з «безстрашними циганами», «заспокійливим Арестовичем», «воїном ЗСУ» тощо. Мета кожного гравця зібрати якомога більше карток. На карточках написані запитання, і у кожного гравця є лише 6 секунд на правильну відповідь. За кожну правильну відповідь гравець отримує бали й той, хто заробить більше за гру, той визнається переможцем. Але переможцями стають всі, бо поінформованість гравців у новинах та сучасних мемах України в такий цікавий спосіб значно покращилась.

Гра сподобалась, тепер можна пропонувати її читачам. Охочі вже є.

Тож замовляйте гру, тягніть картку, відповідайте на запитання і заробляйте бали для перемоги. Книги нової України. Завдяки Українському інституту книги фонд читального залу поповнився новими книгами

різної тематики: науково-популярні, історичні, біографії. Якісна поліграфія привертає увагу. Сподіваємось, що ці книги до вподоби нашим читачам. Адже читання розвиває, знімає стрес і подовжує життя.

Бібліотекарі бібліотеки-філії №3 зустрілися з дітками д/с «Пролісок», щоб розповісти про свято – День Конституції України. Нагадали їм про один із символів України – прапор, та що означають кольори на ньому.

За допомогою казкових героїв: вовка та козенят, Попелюшки та Мачухи розказали про їхні права та обов'язки. 28 червня у День Конституції України в бібліотеці-філії № 5 закінчилося офлайн опитування «Країна дитячих мрій». Воно розпочалося 1 червня у День захисту дітей і тривало майже місяць. Про що ж мріють маленькі українці у цей важкий для нашої країни час?

А мрії різні, і зовсім дитячі: ...«хочу собаку», «хочу полетіти на Мальдіви», «хочу, щоб мені купили самокат»..., і вже зовсім дорослі: «хочу, щоб батько повернувся з війни», «хочу, щоб скоріше закінчилася війна», «хочу, щоб згоріла московія», «хочу, щоб Україна перемогла в цій війні», «хай буде мир»...

Свої мрії діти записували на паперових долоньках і клеїли їх на стенд. Бо кажуть, якщо мрію записати, вона обов'язково здійсниться.

Кожен з нас має право на мрію. Тож мрійте та дійте, адже мрії мають здійснюватися, а кожна дитяча мрія – це рушій розвитку та процвітання країни.

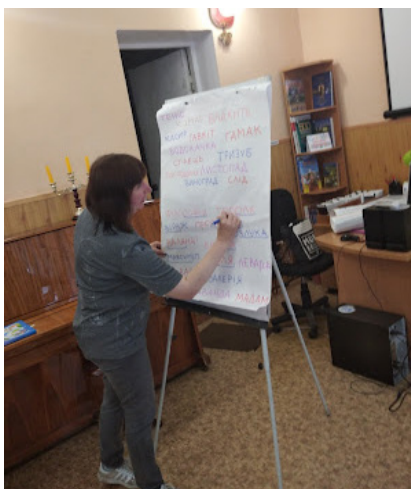
Тетяна Герасюта,
заступниця директора
КЗ «Централізована бібліотечна система
м.Кам'янського» Кам'янської міської ради

ЛІТЕРАТУРНА ТУСА У БІБЛІОТЕЦІ НА ШЕВЧЕНКА

Тут знайомляться з дитячими письменниками та їхніми творами, грають в ігри та обговорюють важливі теми, малюють ілюстрації до творів, беруть участь у виставах, читають вголос.

Марія Дружко та Євгенія Яворська, Олег Майборода, Олена Ляшенко, Ірина Іваськів та Оксана Павлова були гостями й учасниками п'ятничної літературної туси.

Кожен автор знайшов свій унікальний спосіб презентувати власну творчість. Оксана Павлова розповіла про основні інструменти письменника: зошит та ручку, чому саме вони особливі для неї та як саме вони стали головними героями її казок.

Читали та обговорювали фантастичний нарис про парасольку, а потім власноруч створили нову космічну планету! Нова планета вийшла дуже яскравою та затишною!

Але все ж таки головний інструмент будь-якого письменника – слова. І про це розповіла бібліотекарка центральної бібліотеки для дітей Інна Табакова. Вона запропонувала дітям цікаві завдання з буквами і словами, ігри, кросворд, каверзні запитання, словникові загадки. Знатний словограй вийшов.

Виявляється книжки можна читати не лише очима, а й пальчиками. Члени Національної спілки письменників України Марія Дружко та Євгенія Яворська познайомили дітей з книжками, що написані шрифтом Брайля, спробували почитати пальчиками, взяли участь у чудовому експерименті побувши й письменниками, й акторами та ілюстраторами. Сирена лише на мить зупинила творчий процес. Але й в укритті продовжили фантазувати на тему казки Марії Дружко «Катруся та Квасько».

Письменниця, журналістка, блогерка Ірина Іваськів, яка дуже добре знає як розмовляти

на серйозні теми з дітьми різного віку, запропонувала дітям попрацювати над календарем «Моя Україна». Вона знайшла свій емоційний метод, що дуже сподобався нашим маленьким відвідувачам.

Кожна дитина отримала зразок календаря «Моя Україна» та старанно заносила в нього дати, кольори, прізвища, події, що відбувалися в тому чи іншому місяці.

Згадали видатних українців, кольори прапора України, головні гори та річки України тощо. Не забули й про Євробачення, помітивши дату у календарі 15 травня, написали назву гурту, пісню, яку виконували та написали англійською заклик лідера гурту підтримати Україну, врятувати Маріуполь та «Азовсталь».

Наприкінці, як годиться справжньому українцю, привітали одне одного словами «Слава Україні. Героям слава!».

Хвилювалися ми дарма. Діти розуміли ситуацію, яку ми обговорювали в такий незвичний спосіб. Поводилися адекватно, були активними й зацікавленими! І ми, дорослі, вдячні їм за це. Це доказ того, що живу книгу не замінять жодні гаджети та інтерес до читання тільки зростає!

Зустрічі відбуваються щоп'ятниці в рамках проекту «Реагування на надзвичайні події внаслідок бойових дій в Україні 2022» спільно з благодійним фондом «Карітас Кам'янське».

Тетяна Герасюта,
заступниця директора
КЗ «Централізована бібліотечна система
м.Кам'янського» Кам'янської міської ради

БІБЛІОТЕЧНЕ ЛІТО – 2022

ЧИТАЄМО, ВИВЧАЄМО, ПІЗНАЄМО КОНСТИТУЦІЮ СВОЄЇ КРАЇНИ!

Війна в Україні перекреслила багато наших планів. Проте бібліотеки для дітей, оговтавшись від перших днів ворожого нападу, продовжують працювати, брати участь у волонтерській допомозі, по можливості обслуговувати маленьких користувачів.

Під час військових конфліктів однією з найуразливіших та беззахисних категорій цивільного населення є діти та підлітки. Війна приносить в життя дітей втрату, невизначеність, активізує страх та тривогу. Діти втрачають звичну повсякденність та впорядкованість життя.

Для того щоб їх трошки відволікти від страшних подій, зацікавити та переключити їхню увагу, Національна бібліотека України для дітей пропонує юним українцям брати участь у запланованих конкурсах, які проводяться в онлайн режимі.

Цього року Конституції України виповнюється вже 26 років. З цієї нагоди Національна бібліотека України для дітей та Громадська організація «Асоціація розвитку суддівського самоврядування України» організували для юних творців віком від 6 до 12 років Всеукраїнський конкурс із правового просвітництва «Конституція для всіх: і великих, і малих». Конкурс тривав з 18 квітня до 28 червня цього року та його метою було ознайомлення дітей із основними статтями Конституції України, підвищення рівня правової культури та правосвідомості, а також привернути увагу широкої аудиторії до громадянської освіти, демократії та прав людини. Основним завданням для дітей було створити відеоролик, де вони декламують статті книжки «Конституція для всіх: і великих, і малих». Цьогоріч діти з усієї України підготували 1054 відеоролики. Переможців конкурсу визначали у двох номінаціях: «Вибір глядачів» за вищою сумарною кількістю реакцій глядачів та «Вибір журі», до складу якого увійшли представники організаторів, обласних бібліотек для дітей, державних установ та судді, які визначали переможців за мистецькою цінністю відеороликів.

Від Дніпропетровської області в конкурсі взяли участь 54 учасники, які створили відеоролики на яких дуже старанно читали статті Конституції - у віршованій формі. Найактивнішими учасниками конкурсу стали юні актори м. Апостолове, також дуже багато учасників було із міст Кривий Ріг, Павлоград,

Жовті Води, Вільногірськ.

Пашнюк Валерія із м. Апостолове була визнана переможцем у номінації «Вибір глядачів» (за сумою вподобайок, коментарів та поширень на ФБ та ютуб-каналі конкурсу), а також стала лауреатом конкурсу. <https://youtu.be/qcOS79fkeIM>

Переможцями конкурсу від нашої області стали:

- Фектістова Уляна м. Нікополь <https://www.youtube.com/watch?v=p1qBnJDbJ7E>,
- Петренко Софія м. Павлоград https://www.youtube.com/watch?v=DpH8_Jh-k1g, та
- Фурдик Вероніка м. Апостолове <https://www.youtube.com/watch?v=TafpgdhD7iY>. Всі їхні ролики можна переглянути за посиланнями.
- А також було відзначено 10 дітей Дніпропетровщини, які стали лауреатами конкурсу:
 - Багрій Ксенія смт. Юр'ївка https://www.youtube.com/watch?v=RANf_ulkWf,
 - Конопльова Єлизавета м. Кривий Ріг <https://www.youtube.com/watch?v=RbylaAUNRNo>
 - Кривенко Владислав смт. Юр'ївка <https://www.youtube.com/watch?v=W5C6JiL3E-0>
 - Коріненко Володимир м. Кривий Ріг <https://www.youtube.com/watch?v=z2Ylr-uwtcU>
 - Кубілай Самуїл м. Апостолове <https://www.youtube.com/watch?v=0-L4D6yifTc>
 - Макаренко Микола м. Кривий Ріг https://www.youtube.com/watch?v=JjyqF_mOwmU
 - Попейко Анна м. Апостолове <https://www.youtube.com/watch?v=UI0UrW3IXx4>
 - Солоніченко Олександр м. Апостолове https://www.youtube.com/watch?v=0_hulscsJlg
 - Шимонович Гліб м. Кривий Ріг https://www.youtube.com/watch?v=-orOFmwVH_g

Роботи всіх учасників конкурсу можна переглянути на сторінці бібліотеки у Фейсбук, а також там можна переглянути ролик із відео

переможців конкурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=-X2we5ntgwM>

«Країна-терорист щодня відбирає у наших дітей невід’ємне право на життя, записане в Конституції України. Коли атакує ракетами торгові центри, жилі квартали, лікарні й укриття. Росія відбирає у дітей, право на свободу, коли депортує їх на свої території, розлучаючи з батьками або ж коли змушує місяцями жити в підвалах. Відбирає право на достатній життєвий рівень, коли розстрілює дітей у черзі за водою. Відбирає право на освіту, коли бомбардує наші школи. Власне, будь-яку статтю нашої Конституції Росія зараз прагне нівелювати. Знищити право наших дітей вирости українцями. Проте діти, що змалку знають свої права, виростуть дорослими, які нікому їх не віддадуть. Упевнена: кожен з них є частиною нашої великої перемоги – адже в нас ростуть діти, які напам’ять знають, що означає

бути українцями!» – сказала Олена Зеленська подивившись підведення підсумків конкурсу.

Кожен учасник конкурсу отримав на пам’ять сертифікат та книжку «Конституція для всіх, і великих і малих», а переможці ще й футболку із зображенням головного героя книги – Кота, який до речі про Конституцію знає все!

Наразі триває збір робіт на Всеукраїнські конкурси «Творчі канікули», «Дітям світу – сонце й мир», «Лідер читання», тож чекаємо на ваші роботи, друзі! Працюємо, віримо, перемагаємо!

Наталія Резніченко,
завідувач відділу вдосконалення
методики бібліотечної
роботи з дітьми КЗК Дніпропетровська
обласна бібліотека для дітей»

ПРАЦЮЄМО ДЛЯ ПЕРЕМОГИ, НАБЛИЖАЄМО ПЕРЕМОГУ

24 лютого 2022 року... Ця дата змінила життя кожного українця – від малечі до літньої людини. Спочатку був розпач, трагедія, нестерпний біль за рідну Україну. А потім розуміння того, що кожен на своєму місці повинен працювати та наближати Перемогу.

Наша бібліотека є бібліотекою сімейного читання та працює за програмою «Сім’я: сім родинних я». Читачами бібліотеки є два, а то і три покоління родин. Спочатку війни відбувся відтік наших читачів за кордон та у західні області України. Наприкінці березня та у квітні до бібліотеки приходило зовсім мало читачів. І це дуже тривожило. Але ми постійно нагадували нашим читачам у телефонних розмовах, особистих зустрічах про те, що бібліотека працює і чекає на них. Вже у травні кількість читачів збільшилась. Задовольняємо читацькі запити, не залишаємо жодного запиту без уваги.

Нашими користувачами стали і ВПО. На середину липня читачами бібліотеки є 19 ВПО (10 дітей, 9 дорослих). Розуміння того, з якими

проблемами зіткнулися ВПО ми намагаємося відвернути їхню увагу від важких думок – і дорослих, і дітей. Тому почали активно проводити родинні свята із залученням усієї родини. Так, 2 червня було проведено родинне свято «Разом з родиною будуюмо вільну Україну». Серед присутніх криворізьких родин були також родини з Херсонської області, Маріуполя. Кожна дитина розповідала вірш патріотичного характеру і отримувала повітряну кульку (акція «Міняю кульку на віршик»). Захід тривав більше години, ніхто не хотів покидати приміщення бібліотеки. В стінах лунав радісний сміх дітей, на дорослих обличчях теж з’явилися посмішки.

20-го червня, у Всесвітній день біженців, ми також провели родинне свято «Тато, мама, я – читаюча сім’я» саме для родин ВПО. Діти разом з мамами відповідали на запитання казкової вікторини, гралися з ростовою лялькою – мишеням Джері. Закінчився захід чаюванням. Кожна дитина отримала невеличкі подарунки.

В день Конституції України наші читайлики прийняли участь у конкурсі малюнку на асфальті «Малюю свою Україну!» Загальне картинне полотно складалося з невеликих малюнків кожної дитини. Мишеня Джері теж завітало у гості. Після конкурсу дітлахи із задоволенням у прохолодному приміщенні бібліотеки гортали сторінки журналів, книжок, грали в настільні ігри. Також читачка нашої бібліотеки Легкошерст Каміла взяла участь у Всеукраїнському онлайн-конкурсі з правового просвітництва «Конституція для всіх: і великих, і малих» та стала однією з переможниць.

11 липня до Всесвітнього дня шоколаду наші читайлики разом зі своїми родинами побували на шокоманії «Був би світ із шоколаду, ой які б були ми раді!». І знову ми його провели у формі родинного свята та для ВПО. Цікава інформація про шоколад, конкурси, командні змагання, в яких брали участь дорослі і малеча. Матусі вигадували назви шоколадних ресторанів та розробляли шоколадне меню. Малеча ж малювала улюблену страву з шоколаду. А потім частування шоколадом, виробами з шоколаду та гарячим шоколадом. Настрій – шоколадний.

Цього року з липня місяця почав працювати дитячий майданчик літнього дозвілля. Щовівторка та щоп'ятниці дітлахи із задоволенням приходять до бібліотеки. Окрім тематики запропонованих заходів, які супроводжуються театралізацією та використанням ростових ляльок, смарт TV, також проводимо майстер-класи, безліч цікавих рухливих ігор, вікторини, квести та інше.

З 2 липня по 31 серпня в бібліотеках м. Кривого Рогу за ініціативи місцевої влади відбуваються засідання мовних клубів «Спілкуємося українською». Засідання відвідують як дорослі, так і діти.

Бібліотека працює і створює найкомфортніші умови для перебування у її стінах. Вона стає місцем затишного спілкування. Працюємо з вірою у ЗСУ та нашу Перемогу!

Тетяна Кравченко,
завідувач бібліотеки – філії №7
КЗК «Міська дитяча бібліотека»,
м. Кривий Ріг

ПОПРИ ВСЕ – ЛІТО ДЛЯ ДІТЕЙ З КУПОЮ ІДЕЙ!

Попри все - літо для ДІТЕЙ з купою ідей!!!

«Працювати попри все» – стало девізом колективу Центральної дитячої бібліотеки м. Павлограда під час перших місяців війни. Всі ми, як і мільйон українців, пережили перший шок, страх, паніку. Але, озираючись назад, можемо з впевненістю сказати, що змогли мобілізувати себе й роботу нашої бібліотеки. Виконувати обов'язки за двох, а подекуди й за трьох під час вимушеного простою; допомагати всім й собі «триматися на плаву», раптово ставши штатними психологами; забезпечити роботу підрозділу в той час, коли зовсім опускаються руки – ось лише деякі виклики, з котрими ми зіткнулися.

Війни бояться всі, війна перевертає життя з ніг на голову кожного. Тільки уявіть як дитині...

У надзвичайній ситуації діти переживають стрес, страх і невизначеність. З впевненістю можемо сказати, що нам вдалося створити у бібліотеці «безпечний простір»: зрозуміло пояснити дітям, що відбувається, при цьому захищаючи їх від надлишку інформації; мотивувати, підтримувати, гратися з дітьми та слухати і чути їх.

Першим інструментом в цьому стали майстер-класи в форматі онлайн, створені для того, щоб розрадити маленьких користувачів вдома. Були зняті невеличкі відеоролики «Книжкова закладка», «Їжачок-лісовичок», «Весняна пташка», «Підсніжник», тощо.

Окремо хочеться виділити патріотичну онлайн-акції «Подаруй серце воїну» та «Янгол-охоронець». Переглянувши відео, діти по-

чали приносити поробки, створені власноруч до бібліотеки. А ми нарешті повернулися до роботи офлайн.

З перших тижнів наше місто стало прихистком для багатьох переселенців, серед яких багато дітей. Проведення майстер-класів для малечі, котра потребує особливої уваги, стало щотижневою умовою нашої праці. В той же час було засновано традицію передавати усі патріотичні поробки волонтерам та воїнам на передову.

В умовах воєнного стану, коли зачинені школи, дитячі садочки, взагалі все, що сприяє розвитку дітей, ми можемо сказати з впевненістю, що наша бібліотека залишилася для малечі місцем радості й відпочинку. В межах реалізації цільового міні-проєкту «Бібліоліто – острів фантазії і творчості» щосереді ми проводимо ігротеку «Серпантин ідей», а кожного понеділка діти мають змогу завітати на перегляд мультфільмів «Анімаційний світ». Ці два заходи здобули у дітей неабиякої популярності.

Окрім розважальних заходів, Центральна дитяча бібліотека з початку року продовжує залучати користувачів до участі у різноманітних конкурсах. До Дня захисту дітей нашими читачами було подано 155 малюнків на міський конкурс «Я намалюю мир». Протягом травня-червня Центральна дитяча бібліотека м. Павлоград прийняла участь у Всеукраїнському онлайн-конкурсі із правового просвітництва «Конституція для всіх: і великих, і малих», який проходив в усіх куточках України. Ми відправили відеоролики восьми учасників з нашого міста. І з 1054 учасників перемогу від Дніпропетровської області здобула наша ко-

ристувачка Петренко Софія.

Неабиякий відгук від спільноти ми отримали при проведенні у бібліотеці міської акції «Подаруй дитині книгу». Павлоградці активно долучились до збору книг малечі, яка прибула в наше місто з територій, де ведуться активні бойові дії. Кожна подарована книжка знайшла свого маленького власника.

Ще одним вагомим напрямком роботи бібліотеки є проведення персональних виставок наших користувачів, робіт художніх колективів м. Павлограда, екологічних виставок. Відвідувачі з задоволенням розглядають малюнки й картини, представлені у бібліотеці та завжди радіють оновленню.

До висвітлення кожної вагової події, цікавого заходу, відкриття персональної виставки ми намагаємось залучати Павлоградське місцеве телебачення. Останнім часом вийшли такі репортажі як «Бібліотеки працюють», «У Павлограді проходить акція «Подаруй дитині книгу» та сюжет про організацію дозвілля дітей, які вимушено покинули свої домівки. Праця з ПТРК сприяє залученню більшої кількості населення до активностей бібліотеки.

І наостанок, попри все - літо триває. Ми продовжуємо працювати заради посмішок дітей, можливості дарувати їм відчуття радості, щастя й впевненості в тому, що їм завжди щиро й незмінно раді у Центральній дитячій бібліотеці міста Павлограда.

Наталія Пустрова,

заступник директора

КЗ «Павлоградська міська ЦБС»

БІБЛІОЛІТО В ТОМАКІВЦІ

Томаківська дитяча бібліотека з перших днів війни й до сьогодні не припиняла свою роботу. Бібліотекарі працювали та обслуговували юних читачів. Згодом почали відвідувати бібліотеку і дітки, які у зв'язку з певними

життєвими обставинами почали прибувати на територію нашої громади. За період воєнного часу ми провели з дітьми, майже, 50 заходів, як в стінах нашої бібліотеки, так і поза її межами.

Літо, канікули, книга, розваги – це невід'ємні складові для користувачів нашої бібліотеки, навіть в такий не простий час для нашої країни. Бібліотекарі долучили до своєї роботи волонтерів та психологів, щоб спільними зусиллями відволікти наших юних читачів від жахиття війни.

Діти, поспішають до бібліотеки та чекають незабутніх зустрічей, які їм принесуть книги та розваги. У проведенні масових заходів ми намагаємось використати цікаві форми роботи: квести, ігрові дні, май-

стер-класи, мультяндії, акції, бібліорозваги, бібліотечні зустрічі, фотоподіуми, бібліокафе, бібліолотареї та багато іншого. Нас надзвичайно тішить те, як у дітей, особливо у маленьких переселенців, сяють оченята та хоча б на деякий час вони забувають про ті жахіття, через які їм довелося пройти.

Хотілося б зупинитися та розповісти про деякі наші заходи. Наприклад, бібліотечний мульткінозал користується великим попитом. Діти залюбки переглядають наші українські вітчизняні мультики, а якщо це ще з попкорном, то атмосфера справжнього кінотеатру відчувається стовідсотково. А як же наші юні користувачі полюбляють квести! Квест дітей об'єднує, згуртовує, мотивує на підтримку та дружні стосунки між собою. Ми їх проводили в бібліотеці та в парку. Діти показували свої здібності, кмітливість, швидкість, а якщо кожен отримує подарунок та солодощі, то очі дітей сяють радістю. А який же веселий та драйвовий був «День навпаки» у Томаківській дитячій бібліотеці! Відповіді, біг, малювання, вирізання, писання, читання, все це було, а головне – навпаки! Бібліотекарі для дітей придумували різні завдання: учасники на швидкість вирізали лівою рукою, згадували антоніми, малювали під столом котів, бігали задом наперед, та крім цього робили ще багато всього цікавого. Учасники таких заходів заряджаються позитивом та хорошим настроєм, а це – головне!

У такий не простий для всіх нас час працюємо не тільки офлайн, а й онлайн. Читати ніколи не пізно, а якщо пізно, то мож-

на включити лампу! Про це знають наші читачі, тому онлайн – флешмоб вийшов дуже цікавим. Бібліотекарі запропонували, а читачі підтримали! Діти вдома фотографувалися в темряві з включеними настільними лампами, ліхтарями. Вийшло не ординарно, тому, що діти, ті хто любить читати, розуміють, що навіть світломаскування їм не завадить займатися улюбленою справою. Ще в онлайн – ребусах, в онлайн – вітаннях діти разом із батьками приймають участь з радістю!

Отже, працюємо далі та не зупиняємось... Сподіваємося та віримо, що скоро всі ми повернемося до звичного мирного нам життя! Все буде Україна!

Людмила Ткаченко,
завідувачка Томаківською дитячою
бібліотекою КЗ «Томаківська ЦБС»

ЛІТО НЕЗДІЙСНЕНИХ МРІЙ!

У тривожні воєнні часи сучасна бібліотека стала найкращою розрадою для дітей, підлітків та їх рідних, бо саме тут читання, вдало поєднане з заходами, стало справжньою терапією. Кожного дня на території Wonderland-у, який знаходиться на базі Центральної дитячої бібліотеки м. Нікополя, збираються дітлахи, щоб відволіктися: почитати, погратися, поспілкуватися, отримати необхідну інформацію і взяти участь у майстер-класах, цікавих заходах тощо.

Так вже сталося, що найбільше від руйнівного впливу військових дій страждають саме діти, адже в силу свого віку, вони не здатні осягнути причин таких подій.

Саме тому, на допомогу бібліотечним працівникам нашої бібліотеки прийшла Арт-терапія, яку ми успішно використовуємо у своїй практиці вже понад 6 років! Адже вона, спрямована на подолання сильних емоцій та

переживання негативного досвіду, який складно висловити словами дітям та підліткам.

(Завдяки підтримці німецького товариства міжнародного співробітництва GIZ, у рамках сприяння міжнародної співпраці для сталого розвитку та проведення міжнародної освітньої роботи, бібліотекарки абонементу 5-9 класів у 2016 році мали можливість навчатись на тренінгу у м. Дніпро за курсом «Техніки арт-терапії в роботі з дітьми та підлітками з сімей ВПО»)

Головним завданням у такий нестабільний та небезпечний час є посилення турботи про фізичний, психологічний, соціальний та емоційний стан дітей. Саме це і стало приводом для створення на території WONDERLAND-у нового та сучасного арт-терапевтичного проєкту - «Літо НЕздійснених мрій!»

Основною метою цього проєкту є:

- збереження дитинства, адже війна змусила українських дітей завчасно подорослішати;
- спонукання дитини до активного читання,
- формування навичок здорового способу життя у дітей та їхніх батьків,
- створення сприятливих умов для задоволення різноманітних інтересів дітей та підлітків,
- профілактика проявів посттравматичного синдрому,
- допомога у подоланні наслідків стресу,
- активація цілющої сили дитячої психіки,
- сприяння відновленню природної потреби в рості та розвитку,
- допомога виразити й прийняти почуття смутку та гніву,
- соціалізація дітей та підлітків тощо.

Одним з найулюбленішим методом арт-терапії є кінотерапія – лікування душі мистецтвом.

Підбір фільмів за програмними творами дозволяє підліткам змінювати негативну оцінку себе на позитивну, шляхом занурення у свій світ (поліпшується самосприйняття, досягається гармонія з собою і оточуючими). Також наші юні кіномани вчать приймати почуття іншої людини, що сприяє усуненню комунікативних проблем. Кожний показ завжди закінчується груповими дискусіями.

Молодь, переглядаючи фільм, осмислює побачене і залюбки обговорює поставлені бібліотекарками запитання по фільму. Бібліотекар підбирає питання і веде обговорення таким чином, щоб через серію питань вибудовувалася концепція іншого сприйняття реальності.

Під час обговорення НЕ використовуються оцінки «правильно» і «неправильно», оскільки важливий вільний обмін думками, формуються нові ідеї, відбувається заміна стереотипів.

Четвер - саме той день, коли на території

WONDERLAND-ду збираються юні майстри не тільки для того, щоб продемонструвати свої вміння, навички та здібності, а й для отримання нових знань, технік у виконанні творчих робіт, спілкування з друзями та можливості поринути у світ книжкових новинок-цікавинок абонементу 5-9 класів. Дитяча творчість — досить широке поняття, в ній немає законів або правил, зате вона характеризується повною свободою для діяльності і прояви фантазії. А використання елементів арт-терапії на зустрічах Art_craft — це своєрідний вид психотерапії та психологічної корекції, що засновується на мистецтві та творчості, який так необхідний для дітей та підлітків у цей період. Саме тут учасники не тільки можуть проявити свою творчість, поринувши у процес створення свого витвору, а й дізнатися цікаві факти, наприклад, про балет, як вид мистецтва («Магія мистецтва: балет»,), та взяти участь у відео-вікторині, інтерактивних іграх і власноруч виготовити панно з балериною .

Art_craft «Зелені чари Івана Купала» приурочене літньому святу і саме тому наповнилося особливою магією, адже діти принесли рослини, які турботливо зібрали напередодні зустрічі. В народі кажуть, що рослини в цей

день мають найбільшу магічну та лікувальну силу. Саме тому з цього природного матеріалу юні майстри створили закладки-обереги для книг, які будуть оберігати власників від біди і стануть ще одним приємним моментом у світі дитячих спогадів, що подарувало їм піднесений настрій, багато позитивних емоцій та нових вражень.

З перших днів широкомасштабного вторгнення російських окупантів користувачі нашої бібліотеки разом з батьками активно залучилися до підтримки ЗСУ: приносили тканину для створення захисних сіток, прапорів, збирали макулатуру тощо. В літній період ця допомога переросла вже у моральну підтримку - виготовлення оберегів для наших воїнів. З особливою любов'ю і турботою учасники Art_craft залучаються до створення браслетів з національною символікою у техніці макраме, янголів-охоронців та колективної листівки-подяки «Дякуємо ЗСУ за літо 2022» для наших захисників. А завдячуючи нашим волонтерам, для підняття бойового духу, дитячі витвори потрапляють до хлопців з передової.

Справжній друг – це подарунок долі та найбільша удача у житті! Постійні користувачі бібліотеки, гості міста та їх друзі обожнюють збиратися на серію заходів *friendly games* («Нам без дружби не прожити, з другом легше в світі жити!» та «Тренуйся читай друзів збирай»). Цікаві та веселі завдання, ігри і конкурси, літературні відео-вікторини, запропоновані бібліотекарками центру, сприяють зародженню нових дружніх стосунків між учасниками розваг і переконують їх в тому, що дружба – це, все ж таки, велика сила! А бульбашкові дискотеки додають особливого колориту, створюючи дітям святковий настрій, якого так не вистачає в теперішній час.

Починаючи з липня відвідувачі території сучасного простору стали учасниками нового напрямку нашої арт-терапевтичної роботи – Pet-терапії «Вірні друзі для добрих справ». Цей вид чудовий тим, що не вимагає великих матеріальних витрат для проведення. Спілкування з тією чи іншою твариною допомагає розвивати у дитини творчу активність, позбутися комплексів і замкнутості, відновити нервову систему і полегшити симптоми інших нездужань. А враховуючи те, що під час війни з тих чи інших причин дехто втратив зв'язок зі своїм улюбленцем - це є однією з найважливіших емоцій, що виникає при контакті з твариною. Адже собаки допомагають розвивати розумові здібності, загальну моторику, тренувати емоційно-вольову сферу, функції опорно-рухового апарату. Неговіркі діти стають більш товариськими і активними

щодо реакцій на навколишній світ.

Що стосується кішок, то вони дуже добре вміють впливати на нервову систему: депресія (особливо актуально в підлітковому віці), неврози. Їх нявкання надає розслаблюючий ефект.

Бібліотерапія. «Читання – один із дієвих різновидів арт-терапії» стверджує арт-терапевтка, психологиня й письменниця, кандидатка психологічних наук Наталя Мрака. І ми з нею повністю згодні! Бо ні для кого не є секретом, що саме книжка є справжнім провідником для почуттів дитини, про які вона не в змозі говорити так, як це вміють дорослі. Адже герої улюблених книжок стають для малечі помічниками у подоланні проблем з реального життя. Саме тому, на всіх заходах величезна увага приділяється книготерапії. Так, як у кожної дитини є свої внутрішні потреби, ми намагаємося відштовхнутися від них у виборі художньої літератури. У сюжетах закладаються рамки поведінки, розуміння доброго і злого. А обговорення сюжету і розставлення акцентів робить дитину зібраною, допомагає їй формувати бажані моделі поведінки, реакцій у певних життєвих ситуаціях.

Незважаючи на скрутні обставини, в яких опинилися українські діти, потрібно знаходити можливість приділяти увагу і покращенню їх фізичного стану. Бібліотека стала надійним провідником і у цій справі, відкривши свій простір для бібліо-стретчингу. Вважається, що сучасний стретчинг виник на основі гімнастики, йоги та інших стародавніх східних систем. Він спрямований на повільну, планомірну розтяжку зв'язок та м'язів рук, спини, ніг. Він ефективно підтримує їх еластичність та гнучкість. В цьому щоразу переконуються юні відвідувачі WONDERLAND-у відвідуючи цікаві та веселі заняття з професійним тренером-волонтером О.Фектистою щопонеділка.

Спираючись на вже отриманий досвід з впровадження практики заходів з елементами арт-терапії, можна з впевненістю зазначити, що подібні заняття допомагають дітям соціалізуватися у суспільстві, почуватися більш впевнено, знімають психологічні навантаження та допомагають їм розкритися у творчості, сприяють всебічному розвитку дитини, відточують аналітичні здібності і покращують концентрацію уваги, а головне - роблять їх більш цікавими та привабливими для дітей різного віку та соціальних можливостей.

Алла Карташова,

бібліотекар центральної дитячої бібліотеки КЗ «Нікопольська міська ЦБС»

БІБЛІОТЕКА-ФІЛІЯ № 1 ДЛЯ ДІТЕЙ М. ПОКРОВ –ТЕРИТОРІЯ ДОБРА

В пріоритети своєї діяльності фахівці закладу завжди ставлять потреби користувачів. На тому стоїмо, незважаючи на часи і події, які відбуваються. В кінці квітня, трохи оговавшись від усвідомлення того, що в країні відбуваються військові події, бібліотека приєдналася до марафону закладів культури під хештегом # ПокровУкраїнапонадусе, метою якого було щоденне висвітлення у соцмережах подій, літератури, власної творчості

патріотичного змісту.

Набрала обертів реклама української книги, творів українських письменників. Працівники і користувачі бібліотеки активно популяризували (і продовжують це робити) народознавчі традиції українців, висвітлюється цікава інформація календарного циклу.

Для того, щоб привернути увагу громадян, залучати до читання різні категорії дитячого населення, бібліотека-філія № 1 для дітей м. Покров у теплу пору року активно використовує такі форми роботи як флеш-моби, бібліодесанти, літературні лавочки, читальні зали під відкритим небом, різноманітні вуличні акції. На щастя неподалік від бібліотеки знаходиться перлина нашого міста – парк імені Бориса Мозолецького. Тож з травня, двічі на тиждень - щовівторка та щоп'ятниці - бібліотека розташовується на ігрових, спортивних і просто чудових ландшафтних локаціях парку і проводить для дітей і разом з ними голосні читання, огляди книг і періодики, майстер-класи по виготовленню усіляких дрібничок, вікторини, читання на швидкість, малювання і розфарбовування малюнків, настільні і рухливі ігри, чарівні перевтілення, фантастичні перетворення. Бібліотечні будні у парку приносять користь та задоволення і працівникам бібліотеки і відвідувачам парку. Ми залучаємо до участі у таких заходах наших «майстровитих» користувачів: майстер-клас від Дані Тімофєєва – браслет. Нема нічого кращого, ніж виготовлений власноруч сувенір, який залишається тобі на добру згадку як чудова

прикраса і пам'ятний подарунок від бібліотеки.

Родзинкою рекламних бібліотечних акцій став ляльковий театр, який багато років функціонує у бібліотеці. Мобільний ляльковий будиночок і компанія ляльок-рукавичок є неповторною знахідкою у спілкуванні з дітьми. Наймолодші його просто обожають, кожен прагне виступити в ролі актора, персонажі - нарозхват, казки придумуються на ходу.

У нашому місті волею долі перебуває багато тимчасово переміщених дітей. Звичайно ж вони люблять відпочивати у парку, і, зви-

чайно ж ми з ними зустрічаємося. Вони такі різні, і схильні до спілкування, навіть, більше ніж місцеві. Їм - особлива увага і прихильність.

За будь-якої погоди, і в спеку, і в дощ наші читачі ідуть на зустріч з бібліотекою, це приємно і надихає на творчість, на дружбу, на спілкування. Бібліотека працює для читачів і заради читачів, і робить це всіма доступними їй способами.

Тетяна Литвиненко,
завідувачка бібліотекою-філією №1 для
дітей КЗ «Публічна бібліотека
Покровської міської ради
Дніпропетровської області з філіями»

БІБЛІОТЕЧНА УНІВЕРСАЛКА

ЩО ЧИТАЮТЬ БІБЛІОТЕКАРІ ДОУНБ

(НОВІ НАДХОДЖЕННЯ ВІД УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ КНИГИ)

У сьогоднішній переломний час для всього нашого суспільства Дніпропетровська ОУНБ використовує будь-яку нагоду для промоції читання та залучення до нього широких верств населення. Незважаючи на складну ситуацію, що склалася у нашому житті, проєкт «Що читають бібліотекарі» продовжує популяризувати бібліотечні фонди, просувати цікаві видання до уваги читачів. Проєкт має за мету шляхом публікації вражень співробітників ДОУНБ від прочитаних книг формувати для читачів рекомендаційні списки художньої літератури на сайті ДОУНБ (https://www.libr.dp.ua/read_bibl.html).

Сьогодні читання дає можливість хоч трішки відволіктися від тривоги, повсякденних проблем, упоратись із психоемоційним станом і знайти душевну рівновагу. Щоб сховатися від тяжкої реальності у період воєнного стану, подолати страхи та розпач, бібліотекарі не полишають читати. І чимало фахівців надало свої відгуки-рекомендації, в яких висловили свої особисті почуття й емоції від прочитаного. Переважна більшість бібліотекарів для читання обрала україномовні видання українських і зарубіжних авторів. Серед жанрової різноманітності, яку люблять бібліотекарі, – гостросюжетні та пригодницькі романи, містичні історії, кримінальні й історичні детективи, сентиментальні твори, психологічні трилери, історичні романи.

Щотижня публікації розміщуються на сторінках блогу «Бібліотечна універсалка» (https://libr-universalka.blogspot.com/2021/01/blog-post_28.html) та в соціальній мережі «Фейсбук» на бібліотечній сторінці (<https://www.facebook.com/libr.dp.ua>). Це сприяє збільшенню кола потенційних користувачів, допомагає поширенню інформації про цікаві видання, наявні у фондах бібліотеки, формує діалог між фахівцями закладу та читачами.

Серед читацьких уподобань бібліотекарів багато сучасних українських письменників: Ірен Роздобудько, Марія Матіос, Юрій Андрухович, брати Капранови, Володимир Лис, Андрій Курков, Сергій Жадан, Андрій Кокотюха, Василь Шевчук, Люко Дашвар, Світлана Талан та інші.

Серед зарубіжних авторів це – Крістін Фере-Флері, Шон Байзелл, Вільям Ґолдінґ, Крістіан Ге-Полікен, Єлізабет Страут, Філіп Еріа, Метт Гейґ, Сью Монк Кідд, Роберт Ґалбрейт, Мілан Кундера, Джон Кракауер та багато інших.

Зупинимось на рекомендаціях видань, отриманих завдяки програмі поповнення фондів публічних бібліотек від Українського інституту книги. До вашої уваги п'ять творів, які зібрали найбільшу кількість переглядів як у блозі, так і на сторінці у ФБ. До того ж після рекламної публікації зріс попит на ці видання у користувачів.

Пройти разом із головним героєм через неймовірні випробування у кримінальній драмі «Метелик» запрошує читача головна бібліотекарка відділу комплектування **Тетяна Сподинець**.

Шарр'єр, Анрі. Метелик [Текст] : розповідь, переказана Жаном-П'єром Кастельно / А. Шарр'єр ; пер. з фр. З. Борисюк. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2020. – 576 с.

«Метелик» – автобіографічний роман французького письменника Анрі Шарр'єра. Молодого двадцятип'ятирічного злочинця, крадія й авантюриста 1933 року засудили за підтасованими прокурором доказами на довічну каторгу за злочин, якого він не здійснював. Метелик не збирається миритися зі своїм становищем. Жага помсти спонукає його до планування втечі вже на початку перебування у в'язниці.

Усіх засуджених морем переправляють до Французької Гвіани (острови біля Південної Америки), де вони перебувають у колонії в нелюдських умовах. Спекотний вологий клімат, комахи-паразити, тяжка праця, жорстокі тюремники.

Тринадцять років, проведених на островах, були досить насиченими різними подіями

та пригодами. За цей час Метелик зумів заслужити авторитет як серед засуджених, так і серед тюремників і адміністрації колонії. При плануванні втечі у нього завжди знаходились компаньйони, які йому допомагали або тікали разом із ним. Де він тільки не побував! На острові прокажених, у поселенні індіанців (де жив із двома дружинами), в колумбійській в'язниці тощо. Коли втікачів ловили, їх чекало жорстоке покарання у дисциплінарній в'язниці в нелюдських умовах. Тільки завдяки друзям Метеликові вдалося вижити.

Велика жага свободи, бажання зійти зі «шляху занепаду» приводять до того, що Метелику таки вдається втекти із найжахливішого

острова Диявола. На плоту, зробленому з кокосових горіхів, він потрапляє до Венесуели, країни, яка прихистила його на довгі роки.

У 1969 році Анрі Шарр'єр повертається до Франції і привозить із собою тринадцять зошитів, де описав своє життя на колоніальних островах, численні втечі та інші історії. Книгу було надруковано, вона розійшлася мільйонними тиражами і викликала широкий резонанс у суспільстві. Через деякий час в'язниці на островах припинила своє існування.

Книгу, яка змушує задуматися, як щоденний вибір шляху може змінити плін життя, радить прочитати учений секретар **Юлія Зюлева**.

Романи цього письменника відкривають нестерпну красу буденного життя.

«The Guardian»

Гейг, Метт. Опівнічна бібліотека [Текст] / М. Гейг ; пер. з англ. Г. Яновська. – Харків : Жорж, 2021. – 416 с.

Зацікавившись книгами англійського письменника Метта Гейґа, автора не тільки художніх і науково-фантастичних творів, але і мемуарів, я натрапила на роман «Опівнічна бібліотека» – книгу-переможницю «Goodreads choice award-2020» в номінації «Художня література», визнану бестселером за версіями «The New York Times» і «The Sunday Times».

З перших сторінок життя Нори Сід викликає сум і співчуття, – людина, яка мала багато можливостей, але дійшла до кризи в свої тридцять п'ять і втратила сенс буття. Розгублена і непевна у своїй потребності, Нора розмірковує над своєю зайвістю в житті

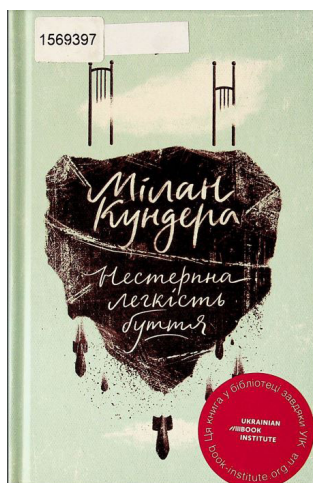
та вирішує піти з нього, бо не бачить іншого шляху для себе, а в результаті опиняється між життям і смертю в опівнічній бібліотеці, де їй випав шанс дізнатися про існування книг зі всіма версіями можливих життів і побачити свою власну книгу «Книгу жалів», своєрідний перелік усіх думок про змарновані шанси. Книги в цій метафізичній бібліотеці можуть показати, яке життя людина могла б прожити, зробивши той чи інший вибір.

У героїні з'явилася можливість побачити всі варіанти, всі можливості та не реалізовані шанси, коли вона могла б стати спортсменкою, рок-музиканткою, гласіологом чи просто коханою дружиною. Можливість не просто уявити, як склалася б її доля, якби вона вчинила якимось інакше, а дійсно прожити і впевнитися, що будь-який варіант не зробив би її щасливішою, а жодна з варіацій її життя не стала би кращою за те, яке вона має.

Проводячи життєвим шляхом своєї героїні, Метт Хейґ на питання багатьох: «А що було б, якби?» змушує замислитися і поставити собі інше питання: «А що, як проблема не у навколишньому світі, а в нас самих?». Автор запевняє, що висновок «так склалася обставини» не виправдання, а хвилювання через втрачені можливості можуть виявитися марними. «Життя не потрібно розуміти. Його потрібно просто жити» – цитата, яка в повній мірі передає характер і глибокий сенс цієї книги.

Наталія Кондратьєва, головна бібліотекарка сектору рідкісних і цінних документів своїм відгуком привертає увагу до теми війни і миру, кохання і зради, та ролі випадковості у нашому житті.

Кундера, Мілан. Нестерпна легкість буття [Текст] : роман / М. Кундера ; пер. з фр. Л. Кононович. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2019. – 320 с.

Роман Мілана Кундери «Нестерпна легкість буття» написаний у 1982 р., а вперше опублікований в 1984 р. у Франції.

Сюжет роману, певною мірою, перегукується з подіями, що відбуваються у нашій країні.

Дія твору відбувається в 1968 р. у Празі. Герої роману живуть своїм життям – кохання, зради, робота. У Прагу входять радянські танки, і життя змінюється. Томаш

– успішний хірург, а згодом мийник вікон – ніжно кохає свою дружину Терезу, втім, не може відмовитися від позашлюбних зв'язків, які виправдовує власною теорією про буцімто різне походження любові тілесної та душевної. Така життєва філософія чоловіка примушує Терезу страждати впродовж усього шлюбу. Після вторгнення російських танків до Праги подружжя емігрує до Цюриха. Тереза сподівається на нове життя, та чи судилося їй мріям збутися? Чи здатна людина перевірити на правильність свій вибір? Адже життя не має дублів, воно водночас і генеральна репетиція, і, власне, вистава. Життя легке, та легкість його нестерпна.

У книзі автор стверджує, що буття повне нестерпної легкості, тому що кожен з нас живе всього один раз: «Einmal ist Keinmal», що з німецької «один раз – однаково, що ніколи, тобто «те, що сталося одного разу, могло зовсім не відбуватися». Саме через це кожне життя несе в собі таємничу випадковість, кожна наша дія не може повністю визначити наше майбутнє, а будь-який вибір не обтяжений наслідками, а тому не важливий. У той же час наші дії стають нестерпними, якщо постійно замислюватися про їхні наслідки. Ось чому життя можна охарактеризувати як нестерпну легкість буття.

Олена Вауліна, провідна бібліотекарка відділу наукового опрацювання документів і організації каталогів, надала на розсуд читачів декілька відгуків на твори різних жанрів – від психологічних роздумів до сімейних саг. Пропонуємо вашій увазі саме сімейну сагу української авторки.

Матіос, Марія. Майже ніколи не навпаки [Текст] : сімейна сага в новелах / М. Матіос. – 2-ге вид. – Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2021. – 191 с.

Галицьке село наприкінці XIX – на початку XX століття. Дивовижні карпатські гори, полонини з чарівними пейзажами та густі смерекові ліси. Там живуть працьовиті та побожні люди. Та, виявляється, що насправді в деяких гуцульських сім'ях вирують такі пристрасті, що книга захоплює з перших сторінок. І дізнається читач про страшні, моторошні трагедії, від яких завмирає душа. Ревнощі, заздрість і жадібність штовхають людей на жахливі злочини. Сюжет роману розгортається так нестримно, що забуваєш про все на світі! Бере в полон і хвилює читача доля таких юних і чистих душею Дмитрика та його коханої Петруні. І таке глибоке співчуття до цих майже дітей, які опинилися у зграї людей-вовків...

Книга навела на роздуми:

найстрашніший і найнебезпечніший звір на світі – це людина, що палає ненавистю та підступністю. І немає на світі найвеличнішої істоти – ніж та людина, яка випромінює справжню любов, вірність і доброту.

Проте, незважаючи на трагічні сторінки роману, не залишається тяжкого відчуття на душі. Бо є гарні та світлі герої, які, хоч і переможені фізично злою силою, але не зламалися душею, не зрадили ні себе, ні свого кохання. Вони несуть свій хрест, бо

це їхній вибір...

Роман уперше надрукований у 2007 році. І в цьому ж році отримав визнання: «Книжка року»-2007 і Гран-прі конкурсу «Коронація слова»-2007. Впевнена, визнання справедливе! Переклади книги вийшли окремими виданнями в Австралії, Великій Британії та Польщі.

Є бажання прочитати гарну книгу? Дуже раджу роман Марії Матіос «Майже ніколи не навпаки».

Цікавий вибір видання зробила завідувачка відділу комплектування **Світлана Стойчан**. Вона пропонує читачам прочитати твір українського письменника Юрія Андруховича, в якому в музичному обрамленні тісно сплетені інтриги, пригоди, трішки містики, детективу та питання соціально-політичної проблематики.

Андрухович, Юрій. Радіо Ніч [Текст]: роман / Ю. Андрухович. – Чернівці: Померанцев Святослав, 2021. – 456 с.

Новий роман Юрія Андруховича «Радіо Ніч» – своєрідна обкладинка, яка натякає на позачасовість сюжету, якісний друк, приємно тримати книжку в руках. Якщо характеризувати роман одним висловом, то це твір, який звучить. Його можна назвати акустичним, він має велику кількість нашарувань і таємниць. Це «простір, у якому авантюрний роман зустрічається з фентезі». У тексті є трохи детективу, містики, соціально-політичної проблематики. Твір не лише інтригує, але й тримає в постійній інтелектуальній напрузі.

Роман не затягує у свій світ із перших сторінок, але вже на половині ти не можеш відірватися, а в кінці просто безмежний смуток нападає, що історії настав кінець. Більше чотирьохсот сторінок тексту не дадуть ні хвилини спокою, поки книжка не буде дочитана до кінця.

Головний герой роману – Йосип Ротський, або Йос – «претензійний гібрид Бродського і Рота», мінлива особистість із тисячею облич. У минулому – успішний музикант, який пам'ятає часи пікової популярності власного рок-гурту, що у 90-х гастролював Україною і не лише. Серед особливостей героя варто назвати те, що в нього були очі різного кольору, а сорочки Йос зазвичай носив світлі й однотонні. Через певні життєві обставини чоловік втратив здатність грати. Тож радіо стає його новим інструментом.

На запрошення власника закладу «Хата морґана» Мирослава-Яромира Сервуса Йос починає вести ефір із цього клубу. Це було внутрішнє радіо, краще сказати, імпровізований театр монологів із елементами радіо-шоу. Як не дивно, цей проєкт став

доволі успішним, і люди приходили слухати дивного чоловіка у будці, на плечі якого часто сидів крук Едґар – вірний супутник Йоса.

У житті Йосип Ротський зазнав декілька любовних захоплень, про два з яких автор розповідає особливо докладно. За життя героєві довелося не лише грати і любити, але й «приміряти на себе долю багатьох інших Йосипів». Зокрема, під час революції він був барикадним піаністом Аґресором, який борювався «музикою, а не кулями». Автор зумисне не називає країну, хоча читач одразу вловлює порівняння з подіями на Майдані. Такий символізм тільки підкреслює універсальність роману. Відсилання до українських реалій тим болісніші, коли Андрухович пише про «занапащену екологію, сморід, нечистоти й пилію».

Головний герой, з одного боку, – трохи фінансовий шахрай, гульвіса і любитель алкоголю, обожнює музику та жінок. Варто відзначити певну трешовість любовних сцен, що псує естетику самого роману. Він доволі егоїстичний, зациклений на собі чоловік, який розпочинав кар'єру в порнофільмах. А з іншого боку, Йосип – саможертвний, відважний патріот, піаніст і революціонер, здатний пройти через торттури й не зламатися. Готовий постійно ризикувати власним життям заради свого такого невчасного, дуже пізнього кохання. Він – самоіронічний, розсудливий, стриманий, але, водночас і вибуховий. Словом – мінливий герой із тисячами облич, бо ж персонажі «Радіо Ночі» не застигають, а змінюють образи, обличчя й координати.

Підкупило мене в цій книзі те, що герой не намагається приховати свою вразливість. Це поневіряння людини, яка багато чого пройшла і намагається вижити. Через це Йос викликає велику симпатію. Ну й головне: він

є втіленням слуху. Не абсолютного, але абсолютно витонченого.

І варто відзначити головне, – «музику» – її тут дуже багато, адже вона все життя супроводжує головного героя, і часом розповідає про нього значно більше ніж його монологи в ефірі «Радіо Ніч».

Історія з текстової плавно перетікає в музичну, і ми завдяки новітнім технологіям, як-от QR-код на звороті книжки, отримуємо доступ до програми «Rotsky's List – Список Ротського». Це перелік композицій, що з'являються у творі, і які автор рекомендує для нічного слухання. Зрештою, ці пісні можна так само

успішно слухати в процесі читання роману для створення автентичної атмосфери. Такий паралельний вимір твору, безумовно, додає йому нового звучання. Як і мова письменника, неймовірно милозвучна та музична.

У книжці дуже багато стрибків у часі, з тих відомостей, які ми отримуємо від автора, складається враження, ніби Йос – вічний. Події роману відбуваються 13 грудня. І ця одна ніч вміщає стільки подій і сенсів. Історію розкаже і людина, що пише біографію Ротського, і він сам, як у згадках, так і у власній радіопередачі. І це так цікаво! Тому раджу для уважного читання!

Дякуємо Українському інституту книги за цікаві видання, що надійшли до фондів ДОУНБ і чекають на читачів. Кожна книга знайде саме свого читача, а ми – бібліотечні працівники, їм у цьому допоможемо.

Оксана Ясько,

завідувачка сектору рідкісних і цінних документів КЗК «Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія»

ВИДАВНИЧІ НОВИНКИ ДОУНБ – 2021-2022

Бібліотеки Дніпропетровщини в цифрах. Рік 2021 [Текст]: аналітично-статистичний огляд / Управління культури, туризму, націонал. і релігій Дніпропетр. облдержадміністрації, Дніпропетров. обл. універсал. наук. б-ка ім. Перво учителів слов'янських Кирила і Мефодія; укладач І.Є. Луньова. – Дніпро: ДОУНБ, 2022. – 64 с.

Аналітично-статистичний огляд «Бібліотеки Дніпропетровщини в цифрах. Рік 2021» підготовлений фахівцями відділу наукової організації і методики бібліотечної

роботи КЗК «ДОУНБ» на основі документів Державної статистичної звітності, а саме – «Зведеного звіту про діяльність бібліотек, що належать до сфери впливу Міністерства культури України» та «Зведеної звітності державних, публічних та інших бібліотек».

Черговий випуск аналітичного щорічника висвітлює головні підсумки роботи публічних бібліотек області за 2021 рік. У виданні наведений аналіз головних контрольних показників діяльності бібліотек області та змін, які відбулись у бібліотечній мережі територіальних громад області у зв'язку із завершенням адміністративно-територіальної реформи в Україні. Наводиться характеристика матеріально-технічної бази, фінансових надходжень і їх використання, кадрового персоналу бібліотек області. Висвітлюється стан формування та використання бібліотечних фондів тощо.

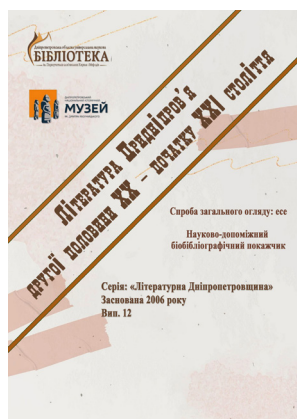
Збірник адресований керівникам бібліотечних закладів тери-торіальних громад області, фахівцям в галузі культурної та бібліотечної справи, також він може бути корисним працівникам органів місцевого самоврядування.

Покровське: в пошуках втраченого: рек. бібліограф. покажчик / Дніпропетр. управління культури, туризму, націонал. і релігій облдержадміністрації, Дніпропетров. обл. універсал. наук. б-ка ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія; [авт.-упоряд. А.Л.Залєвська, О.В. Харлан ; наук. ред. І. О. Кочергін]. – Дніпро : ДОУНБ, 2021.– 125 с. (Серія «Історія міст і сіл Дніпропетровщини»; вип. 6).

Бібліографічний покажчик присвячений історії давнього поселення, яке стало основою для сучасного селища міського типу Покровського Дніпропетровської області. У вступній статті к. архітектури Олександра Харлана розповідається про втрачені будівлі первинного поселення, його історію і формування планувальної структури, локалізацію втрачених складових на місцевості, культурну спадщину і залишки минулих часів. Розділ «Бібліографія» містить 321 анотований бібліографічний опис і не претендує на абсолютну повноту. Видання доповнене іменним покажчиком для кращої орієнтації в матеріалах, авторськими ілюстраціями та картографічними джерелами. Покажчик розрахований на дослідників історії селища, організаторів туризму, вчителів і керівників туристичних гуртків, краєзнавців і всіх, хто цікавиться історією смт Покровського.

Література Придніпров'я другої половини ХХ – початку ХХІ століття. Спроба загального огляду: есе: наук.-допоміжн. біобібліограф. покажчик / Управління культури, туризму, націонал. і релігій Дніпропетр. облдержадміністрації, Дніпропетров. обл. універсал. наук. б-ка ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія; Дніпропетровський національний історичний музей ім. Д. І. Яворницького; авт. вступ. статті С. М. Мартинова; упоряд. бібліографії: О. Ю. Бельська, І. С. Голуб, С. Ю. Жилінська, М. В. Шилкіна; ред. І. С. Голуб. – Дніпро: ДОУНБ, 2021. – 180 с. (Серія «Літературна Дніпропетровщина». Вип. 12).

Моє Придніпров'я. Календар пам'ятних дат Дніпропетровської області на 2022 рік : Краєзнав. бібліограф. видання / Управління культури, туризму, націонал. і релігій Дніпропетр. облдержадміністрації, Дніпропетров. обл. універсал. наук. б-ка ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія ; упоряд. С. Жилінська, ред.: О. Бельська, І. Голуб. – Дніпро : ДОУНБ, 2021. – 176 с.

Календар «Моє Придніпров'я» – краєзнавче бібліографічне видання, яке містить хронологічний перелік пам'ятних дат і подій минулого Дніпропетровщини, а також текстові довідки та бібліографічні матеріали.

Науково-допоміжний біобібліографічний покажчик «Література Придніпров'я другої половини ХХ – початку ХХІ століття. Спроба загального огляду» представляє історію розвитку сучасної літератури Придніпров'я як цілісного, самодостатнього, самостійного явища, що на рівних правах взаємодіє з іншими культурними напрямками.

Видання розраховане на літературознавців, викладачів профільних ВНЗ, учителів літератури, журналістів, бібліотекарів, краєзнавців, усіх хто цікавиться історією літературного процесу в краї та творчістю окремих письменників

В Календарі використані авторські матеріали, підготовлені істориками і краєзнавцями міст Дніпра та Кам'янського.

Календар видається щорічно, починаючи з 1972 року. Мета видання – допомогти бібліотекарям, учителям, викладачам середніх спеціальних і вищих навчальних закладів, журналістам, краєзнавцям у поширенні знань з історії рідного краю, популяризації імен діячів науки, культури, мистецтва, пов'язаних із Дніпропетровщиною. Користуючись матеріалами Календаря, можна відзначити пам'ятні дати, оформити книжкову виставку, провести масові заходи, перегляди літератури. Він також зорієнтує під час планування роботи з популяризації краєзнавчої літератури, виконання краєзнавчих бібліографічних довідок, в індивідуальній роботі з читачами.

Бібліотечним працівникам області рекомендуємо широко інформувати читачів, зокрема вчителів, краєзнавців, про вихід нового випуску календаря «Моє Придніпров'я».

Усі дати і довідки до них підготовлено за друкованими джерелами, за можливі хронологічні та

фактографічні неточності й помилки бібліотека не відповідає. Дати зазначені за новим стилем.

Витоки. Вип. 5 [Текст]: Альманах Дніпровського генеалогічного товариства / упоряд.: І. О. Кочергін (гол. ред.), О. Г. Іродова.– Дніпро: ДОУНБ, 2021.– 136 с.: іл.

Дніпровське генеалогічне товариство представляє п'ятий випуск альма-

наху «Витоки», який видано за сприяння Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки, покликаний широко популяризувати генеалогічні дослідження, вводити до обігу невідомі або маловідомі документи та матеріали, пов'язані з життям та діяльністю окремих осіб і цілих родин.

До альманаху увійшли статті членів Дніпровського генеалогічного товариства, які протягом багатьох років вивчають історію власних родів, котрі тією чи іншою мірою причетні до історії Придніпров'я. Крім того, в альманасі надані іменний та географічний покажчики, список членів товариства, тематика засідань за всі роки існування та коротка біографічна інформація про авторів публікацій.

Збірник стане у нагоді історикам, генеалогам, краєзнавцям, журналістам, бібліотекарям, а також усім тим, хто цікавиться історією своїх предків, власним корінням та має намір займатися генеалогічними пошуками.

Календар знаменних та пам'ятних дат на 2022 рік / упоряд: В. А. Піскун / Управління культури, туризму, націонал. і релігій Дніпропетр. облдержадміністрації, Дніпропетров. обл. універсал. наук. б-ка ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія ; упоряд. В. А. Піскун, ред. І. Голуб. – Дніпро: ДОУНБ, 2021. – 142 с.

«Календар знаменних та пам'ятних дат на 2022 рік» – довідково-інформаційне видання, що містить хронологічний перелік дат, які відзначаються міжнародним суспільством, перелік найбільш важливих православних і народних свят, дат, які відзначаються в Україні як державні чи професійні свята, ювілейних дат видатних історичних постатей і визначних

діячів сучасності, найбільш значущих знаменних дат у галузі культури, науки, техніки, літератури та мистецтва.

Видання за змістом охоплює весь 2022 рік. Структурно Календар поділено за місяцями, а події, що не мають конкретного датування, увійшли до розділу «Дати року».

До Календаря увійшло понад 1 000 дат. Видання має алфавітно-предметний покажчик. Добір матеріалу закінчено 20 вересня 2021 року. Дати подані за друкованими та електронними джерелами.

«Календар знаменних та пам'ятних дат на 2022 рік» має на меті поширювати серед загалу знання про світову та українську культурну спадщину.

Видання стане у нагоді бібліотекарям, викладачам, учителям, журналістам і студентам, які у своїй діяльності або навчанні потребують інформації про ту чи іншу подію, а також усім, хто цікавиться величезним надбанням української національної культури та світової культурної спадщини.

ПОЕТИЧНА СТОРІНКА

ЩАСЛИВІ МИТІ ЖИТТЯ

Я очі заплющу і в мріях своїх,
Полечу далеко-далеко...
Чую ніжний, ласка вий дитячий я
сміх,
І стає на душі моїй легко!

Ось, весела малеча юрбою біжить,
На своєму шляху усіх зносять!
Яка безтурботна, чуттєва ця мить,
Світлі мрії ще вище підносять!

Хочу я, як в дитинстві, забути про
все,
І гуртом, наче вітер, літати!
Повертають в минуле мрії мене,
Вже багато чого не здогнати!

Але мріяти треба, друзі, завжди!
Час, ми знаємо, швидко минає.
І солодкі бажання свої берегти,
Хай вас щастя теплом огортає!

Одягну яскраву вишиванку,
Стрічку я у косу заплету.
З подружками, мабуть, до світанку,
До саду я квітучого піду.

І пісні ми будемо співати,
Про дівочі нездійснені сни.
А ще хлопців будемо гукати,
Наші мрії хай здійснять вони!

А дівчата мріють про кохання,
І про вірність - так, щоб назавжди!
Загадаю я своє бажання -
Ти до мене, милий мій, прийди!

Я про тебе думаю щоночі,
І надію маю вже давно.
Солодко заплющую я очі,
Відчуваючи твоє тепло.

І тому, так голосно співаю!
Хочу я, щоб ти почув мене!
Хочу, щоб ти знав, що я чекаю,
Бо кохаю дуже я тебе!

Я намалюю квіти на мольберті,
Вони мені наснилися вночі.
І у поживклім старому конверті,
Знайду написані кимось вірші.

Щирість і ласка у кожному слові,
Чуттєва розмова про світле життя.
Скільки тепла, скільки любові,
Немов пережив хтось мої почуття.

Ніжні дарунки казкового саду,
Рожеві троянди! Я так їх люблю!
Тішать мій погляд, дарують відраду,
І душу зігріють замерзлу мою!

Романтик поет красу цю чудову,
Піднесений в мріях, опише в віршах!
Я насолоду, колись вже знайому,
Відчую і сльози біжать по щоках...

...Пензлик граційно бутони виводить,
Капне сльозинка, розквітне усе!!!
Така неповторність з розуму зводить,
І робить, щасливою трішки мене!

Світлана Гамзіна,

бібліотекар 1 категорії,
сектору науково-дослідної роботи
КЗК «Дніпропетровська обласна
універсальна наукова бібліотека ім.
Первоучителів Слов'янських Кирила
і Мефодія»

Життя - тоненька павутина.
Доля, як вітер, все тріпає.
Є тільки мить, а чи хвилинка
І враз обірве, день зникає.
Сьогодні ти вже розумієш -
Живеш єдиним тільки днем.
І все цінуєш і лелієш,
Що може бути спалене вогнем.
Не відкладай щастя на завтра.
Лови промінчик сонця золотий.
Поки є в серці Божа віра:
Життя - одвічну цінність берегти.
Цінуй любов, руйнуй стереотипи,
Не скигли, а з колін вставай.
Борись за право в білім світі жити,
За цей безцінний благодатний рай.

Мое село, люблюся тобою.
Тут зранку всіх пробуджують півні.
Річка Самара під горою.
Дружні й працьовиті люди у селі.
Дятел у дубовому гайочку
Вистукає мелодію нову.
Поважні лебеді в змілілому ставочку
Чарують, дарують чуйність неземну.
Цвітуть духмяно білі абрикоси,
Та дощик все уперто накрапає.
Верба полоще свої довгі коси,
Та блисне сонце й на квіти бджілка
прилітає.
Над городами лелека все кружляє.
У нього проблеми теж свої.
Гніздо на башні біля церкви
закріплює,
Жде поповнення в сім'ї.
На ганку киця Мурка розляглася,
Годує жменьку ще сліпеньких кошенят
І за всіма спостерігає,
Щоб не зобидив хто малят.
Мое село... В нім мирно тихо,
Живеш, немовби у раю.
Не хочу, щоб сюди ступило лихо.
Війни не треба у моім краю.

Одна любов на двох -
безцінна.
Тримаємо її в своїх серцях.
Життя промчить, мов навіжене,
Наша любов - яскрава зірка в неба-
сах.
Коли любов приходить на світанку,
Вона, немовби пагінець з землі,
Протягує долоні аж до сонця,
В небі літає, як хмаринки-кораблі.
Любов пірнає в жарке літо,
Яскраво барвами веселки виграє,
Цвіте, мов найніжніші квіти
І з солов'ями спати аж до ранку не
дає.
Осіньної пори любов розумна.
Мрійливо зважає всі за і проти
І всі шалені почуття хмільні
Розвіює життєвий вітру протяг.
А коли зима постукає
І скроні вкриє сива заметіль,
Любов приємний шепіт слухає,
Іскринки її сяють звідусіль.
І скільки б вам вже років не сягнуло
Пориньте ви в чарівну казку.
І хочеться, щоб вічно так тривало -
Справжня любов не одягає маску.

По зітканому травами килимі
Вузьенька стежка пролягла.
Травичка зелена похилена,
По ній пробігло літо до села.
Рішуче прямує до нас,
За кожним кроком розцвітають
квіти.
Поливає дощиком свій шлях -
Холодний вітер не для літа.
Із кошика тепло дістало,
Щоб нам не холодно було,
Яскраво сонце щоб сяло
І все довкола зацвіло.
В степу червоний мак, волошка
Все розмовляють з колосками.
А ось білесенька ромашка,
Щоб погадали пелюстками.
Не замовкають птахи в лісі,
Радіють літу дзвінкими піснями.
Вилетіли ластівки з гніздечка в стрісі,
Крилом поєднані з вітрами.
А до світанку соловейко
Закоханим пісні співає.
Лелека зі свого гніздечка
Подружжю діток підкидає.
Буяння трав, розмай квіток,
Куди не кинеш оком.
І навкруги мрійливий затишок -
Степ під блакитним шовком.

Вікторія Сіра,
завідувач КЗК

«Олександропільська сільська
бібліотека Брагинівської сільської
ради», Синельниківський район

Вісник Дніпропетровської бібліотечної асоціації:
Інформаційний бюлетень
Випуск 8. – 2022
Дніпро : ДОУНБ, ДБА. – 2022. – 59 с.

Головний редактор:
Надія Тітова

Випуск підготувала:
Ірина Луньова

Розробка оригінал-макету:
Аліна Залевська
Редактор:
Аліна Залевська
Наклад 50 прим.

**Адреса: 49006
м. Дніпро
вул. Ю. Савченка, 10
КЗК «Дніпропетровська
обласна універсальна
наукова бібліотека
ім. Первоучителів
слов'янських
Кирила і Мефодія»**

**тел. (056) 731-91-14
e-mail: metod@libr.dp.ua
Дніпро: ДБА, 2022**

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

Тітова Н.М. 1

БІБЛІОТЕКИ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ В ЦИФРАХ.....2

БІБЛІОТЕКИ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Тітова Н. Дніпропетровська ОУНБ ім.Первоучителів слов'янських
Кирила і Мефодія.....3

Паршина Т. Гаращенко Г. «Ініціатива. Ідея. Перемога» - волонтерський центр
Дніпропетровської обласної бібліотеки для молоді ім. М. Светлова.....4

Дороніна Т. Дніпропетровська обласна бібліотека для дітей
в умовах російсько-української війни.....5

КАЛЕЙДОСКОП ДОСВІДУ ГРОМАД

Нікопольська міська територіальна громада9

Кам'янська міська територіальна громада11

Жовтоводська міська територіальна громада12

Павлоградська міська територіальна громада13

Верхньодніпровська міська територіальна громада.....14

Криворізька міська територіальна громада.....15

Межівська селищна територіальна громада.....16

Магдалинівська селищна територіальна громада.....17

Васильківська селищна територіальна громада.....17

Томаківська селищна територіальна громада.....17

Грушівська сільська територіальна громада.....18

Новоолександрівська територіальна громада.....19

Миколаївська сільська територіальна громада20

Могилівська сільська територіальна громада.....20

РЕГІОНАЛЬНА КАМПАНІЯ «ЧИТАЄМО РАЗОМ»

Проект 2022 «Письменники короновані словом»

Публічні бібліотеки територіальних громад Дніпропетровської області
у регіональній кампанії «Читаємо разом». Проект 2022 «Письменники
короновані словом».....20

Шевченко О.На варті читання.....21

КЗК «Жовтоводська ЦБС»23

СКЗК «Межівська центральна публічна бібліотека».....26

Бібліотеки Криничанської селищної територіальної громади.....27

Бібліотеки Слов'янської територіальної громади.....28

Бібліотеки Петриківської селищної територіальної громади29

Юр'ївська публічна бібліотека29

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Бабічева Л. Бібліотекарі міста Павлоград реалізують проєкт добра «Від серця до серця».....	31
Матюхіна О. «КІТ: КращаІгроТека».....	32
Герасюта Т. У бібліотеці на Шевченка стартував новий проєкт «Lib: продовження».....	33

БІБЛІОТЕЧНІ ПРАКТИКИ

Шевченко О. Коли читання надихає... заспокоює... тішить.....	34
Зюлева Ю. Бібліотечна сторінка у соцмережі як надійне джерело інформації та інформування.....	35
Соловійова Т. Зробимо українську мову рідною кожному українцю!	37
Герасюта Т. Бібліотечні активності кам'янських бібліотек.....	38
В кіно до бібліотеки.....	38
Прав без обов'язків не буває.....	39
Літературна туса у бібліотеці на Шевченка.....	40

БІБЛІОТЕЧНЕ ЛІТО-2022

Резніченко Н. Читаємо, вивчаємо, пізнаємо Конституцію своєї країни!.....	41
Кравченко Т. Працюємо для Перемоги, наближаємо Перемогу.....	42
Путрова Н. Попри все - літо для ДІТЕЙ з купкою ідей!.....	43
Ткаченко Л. БібліоЛіто в Томаківці.....	44
Карташова А. Літо Нездійснених мрій!.....	45
Литвиненко Т. Бібліотека-філіал №1 для дітей міста Покров – територія добра.....	48

БІБЛІОТЕЧНА УНІВЕРСАЛКА

Ясько О. Що читають бібліотекарі ДОУНБ.....	49
--	----

ВИДАВНИЧІ НОВИНКИ ДОУНБ - 2021-2022.....

ПОЕТИЧНА СТОРІНКА.....

A large, empty, rounded rectangular area with a light yellow background and a blue border, intended for taking notes. The area is completely blank, with no text or markings inside.